

NOČ

NOTRANJSKI ČASOPIS

**NOTRANJSKI
INFORMACIJSKI
CENTER**

NIC d.o.o.
NOTRANJSKA 14
61370 LOGATEC

PRVI TEDNIK ZA ZDRUŽENO NOTRANJSKO

POSTOJNA:

OD KOŠARKARJA DO HOTELIRJA

Vilfan je iz Postojne odšel v Ptuj

Tik pred novim letom je Peter Vilfan pospravil svojo košarkarsko prtljago v KK Postojna in od tedaj ga tam niso več videli. Posebej za NOČ pojasnjuje njegov odhod predsednik KK Postojna Iztok Mislej. Stran 9.

Foto: Sine Rancov

Barake – neradi se soočamo z žalostno zapuščino preteklosti in sramoto naše sedanjosti. V neposredni sosesčini modernih naselij je del naše resnice; del Notranjske, na katerega žal ne moremo biti ponosni. Pa ni zmeraj »kriva oblast«, ampak tudi zanikrnost ljudi. Se marsikdo bi danes živel v baraki, če bi računal samo na solidarnost širše družbene skupnosti. Izkušnje nam kažejo, da se to izplača. In koliko časa se bo še?

Stran: 3

Vrhnika:

PROMETNA ZMEDA!

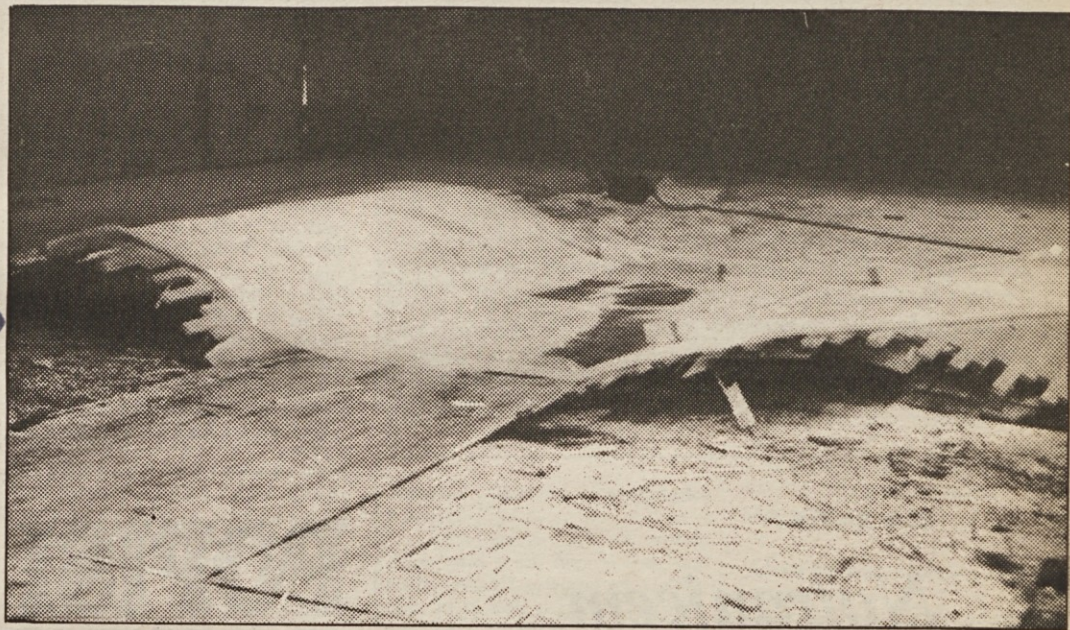
Nekoč je po Stari cesti skozi Vrhniko potoval Krpan s svojo kobilico. Tradicija, čeprav v drugačni obliki, se je ohranila do danes; namreč Stara cesta je polna konjev: BMV, volvo, jugo, alfa... Bodo prebivalci s protestnim shodom cesto zaprli za promet in pregnali vsiljive jeklene konjičke?! Njihove zahteve je preslišala tako prejšnja, kot nova oblast, slednja pa ima za Staro cesto drugačne načrte...

Stran: 10

IDRIJA:

Še preden so idrijsko »modro«
dvorano uradno odpri, so morali na njene duri obesiti ključavnico. Streha ima brezštevilo lukenj kot kakšen švicarski sir, razmočen paritet pa kurijo v centralni. Medtem, ko ob slehernem dežju in odjugu vanjo neusmiljeno teče, pa se na ljubljanskem temeljem sodišču vrstijo obravnave proti Termiki, ki je baje vsega kriva.

Stran: 6

Med krajanji se še vedno ni polehlo razburjanje ob ukinitvi ambulant v Košani in Prestranku, str. 9

LOGATEC

Logatec: za prihodnost Gremo v gledališče na Vrh

Logaščani so bogatejši za izvirno kroniko o svojem kraju, njegovi zgodovini in prihodnosti.

Najbolj dejavna gledališka skupina v logaški občini pripravlja novo premiero danes teden.

O tem in še marsičem preberite na 8. strani

989300401

Odločitve o velikih in majhnih stvareh

Prigarali smo do tretje številke. Kaže, da bomo v najslabšem primeru lahko izhajali vsaj do pomladi.

Te dni oblastniki v svetu in doma sprejemajo usodne odločitve o velikih stvareh. V senci teh pa je kot kaže, padla tudi odločitev o nadaljnji usodi Notranjskega časopisa. Brez rožljanja z orožjem, izsiljevanj, ultimativ in kar je še metod, ki se jih politika poslužuje.

Z najodgovornejšimi v notranjskih občinah smo se dogovorili, da bodo v Logatcu, Postojni, Idriji, Vrhniki in Cerknici s kakšnim, dinarjem podprli izhajanje časopisa, ki je že po dveh številkah, tako se zdi, postal res notranjski. V Ilirski Bistrici je podpora zaenkrat samo moralna, kot zatrjujejo, ne zaradi bojazni, da bodo tudi v notranjski regiji igrali marginalno vlogo, temveč, ker je občinska blagajna prazna. Vemo, da iz prazne blagajne ni mogoče nič vzeti in navadno tudi vanjo noče nihče nič dati, toda nekaj je jasno, če notranjska regija želi in hoče imeti svoj časopis, kot ga imajo Primorci, Dolenjci, Gorenjci ali Štajerci, mora za to tudi nekaj dati.

Notranjski časopis se namreč s tako uredniško zasnovo in razmeroma majhnim zaledjem ne more sam vzdrževati. Tudi če bi izhajal v optimalni nakladi, takšni, da bi ga brala, beri kupovala, vsaka družina v notranjskih občinah. Že najmanjši izpad načrtovanih poslovnih in drugih oglasov pomeni izgubo. Na trgu, kjer kar naprej nekaj škriplje in se lomi, se je nemogoče tržno obnašati. Zato smo se obrnili po pomoč k notranjskim občinam.

To seveda ne pomeni, da bomo, zato, da bomo oblasti všeč, resnico lakirali ali zamoščali neprijemosti ali probleme, ne glede na to, kje in s kom v zvezi so ali bodo. To pomeni le, da ne želimo delati časopisa za vsako ceno in zato, da bi se časopis dobro prodajal, odstopati od kriterijev poklicnega novinarstva.

Tako mislimo kot novinarji, ki nas obvezuje poklicna etika, ustanovitelj pa se drži svojih načel, ki so v okvirih etike poslovanja. Ko je namreč treba plačati tiska, no, papir in druge stroške za časopis, ki niso prav majhni, nihče ne vpraša, kakšen je časopis in za koga. Zato bi se kaj lahko zgodilo, če se ne bi dogovorili s predstavniki občinskih vlad, da bi bila tretja številka Notranjskega časopisa tudi zadnja in bi potem v tem prostoru namesto njega brali tisto, kar ste brali doslej ali pa bi se pojavil NOČ plus.

Dogovor ni bil ravno lahek in ni dokončen, pomembno pa je, da so ga občine sprejele za isto mizo in morda je tudi eden od obetov, da bo Notranjska v prihodnosti spet postala to, kar je že bila, najmanj regija ali celo dežela. Ta čas formalnih povezav, razen pri obrtnikih in poslancih, med notranjskimi občinami ni, kljub obilici skupnega. Če drugega ne, Notranjsko ta čas povezuje kup sorodnih težav in skrbi.

Kljub obljubljeni pomoči smo časopis podražili za dva dinarja, upam, da boste to sprejeli z razumevanjem in da vas to ne bo odvrnilo od tega, da ne bi postali naš naročnik. Odslej se namreč na Notranjski časopis lahko tudi naročite, dostavljali pa vam ga bomo po pošti.

Se boste zdaj vprašali: ali bomo Notranjski časopis lahko brali tudi od pomladi naprej? Te dni so na TV Slovenija intervjuvancem zelo pogosto postavljali vprašanje ali podvprašanje: Ali ste optimist. Če bi mene kdo vprašal to v zvezi z Notranjskim časopisom bi odgovoril: Sem! (če seveda predstavniki notranjskih občin, ko so obljubili pomoč, niso držali fige v žepu).

Glavni urednik

Rado Bordon

Notranjcem

Kot pravi ljudstvo, s kolom ste zabiti v slovenska tla, zagledani v Snežnik; ne gane vas brezplodni vik in krik, težko vas je za pedenj premakniti.

S pravico ste ponosni na Krpana, ki v boj se z velikanom je zaplel in daleč po tujini zaslovel, ko še zaspana je bila Ljubljana.

Ker na Zahodu bivate že zdaj, vam jutri bo pripadalo prvenstvo, da prvi ste prišli v evropski raj.

A kot doslej branili ste slovenstvo, bodite še naprej mu zvesto vdani, odločni, bistri, trmasti Krpani!

*Markem in halkan
Notranjskega časopisa*

7. maj 1991, 1. številka

Rado Bordon

SI ŽELITE, DA BI IMELI SVOJO VILO, JAHTO IN ŠPORTNI AVTOMOBIL? ČE JE TAKO, POTEM VAM TEH VRSTIC NI TREBA PREBRATI DO KONCA!

Če pa hočete, da vam sem ter tja v žep kapne kakšen dinar, si vzemite čas in PREMISLITE! NOTRANJSKI INFORMACIJSKI CENTER IŠČE UČENCE, DIJAKE, ŠTUDENTE, BREZPOSELNE, NEZAPOSLENE, ZAPOSLENE, UPOKOJENCE..., ki bi poprijeli za zanimivo delo ob koncu tedna in za to prejeli solidno plačilo.

Če menite, da bi lahko prodajali ali raznašali NOTRANJSKI ČASOPIS naročnikom v občinah: Cerknica, Idrija, Ilirska Bistrica, Logatec, Postojna in Vrhnika, nam to ČIMPREJ sporočite na naslov: NOTRANJSKI ČASOPIS, p.p. 28, 61370 LOGATEC, ali pa nas pokličite na telefonsko številko: (061) 741-414.

Naprej in nazaj hkrati

Pred nekaj meseci je ugleden logaški občinski mož v zasebnem pogovoru izjavil: »Da, da, narod potrebuje kulturo.« Na prvi pogled izrabljena in primitivna misel, ki bi lahko prišla iz ust kakega malomestnega veljaka Cankarjevih dram, dramske osebe iz Gogoljevega »Revizorja« in skozi usta kakega boljševiskega političnega govornika. Zakaj izjava le na prvi pogled ni na mestu?

Razmišljati v tem trenutku o Notranjski in njeni kulturi pomeni seveda brskati po njeni preteklosti, po njenem zgodovinskem spominu, ki ima neke zapisane tudi to, zakaj se tako imenuje in zakaj obsega vse te kraje, ki ravno zaradi določenih skupnih lastnosti ustvarja eno tvorbo, ki se imenuje Notranjska. Gotovo mora neke obstajati skupen vir, ki daje podlago za prav določeno iskanje prvin tega prostora. Pri tem ni nujno, da bi se morali omejevati zdaj na kulturno zgodovino, kar nista le Janez Vajkard Valvasor in Martin Krpan, čeprav po svoje simbolizirata in določata ta prostor; izraz Notranjske so tudi njeni zvoki, videz, vonj, starodavne melodije njenih narečij, naravna določenost, vse, kar je zaznamovalo naravo človeka in način življenja v tem delu slovenske dežele in po čemer se od drugih razlikuje še danes. Vendar pa naj bi bilo to le zdravo, plodno jedro in vir kulture, ki bi se brez svetovljanskega oziranja po svetu gotovo preveč zaprla in omejila. Zavračanje in preziranje vrednot lastne kulturne tradicije je namreč tisto torišče, kjer se kaže tudi odnos do sedanjega ustvarjalnega trenutka. Cela vrsta lepih in znamenitih zgradb propada: grad Snežnik je v žalostnem stanju, cerkvi v moji rojstni vsi se bo kmalu podrl strop, nekaj nekoč ponosnih logaških hiš bo kmalu pokazalo svoja rebra itd.

Na drugi strani pa se v istem prostoru kaže še prezir do zakona nastajanja kulturne tradicije, ki se ustvarja le tako, da se izvira, originalne oblike nenehno spreminjajo, da kultura veskozi potrebuje inovativne posege. S te plati je stanje še bolj problematično. Namesto spodbujanja enkratnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti se energija tistih, ki odločajo o kulturni politiki, usmerja k neumetniškim, primitivnejšim, nezahtevnim

oblikam in težnjam človekovega okusa. To pa zagotovo vodi v navadni diletantizem, površnost v odnosu do kulture in surovost, kar pomeni poniževanje in propadanje. Prav napačna politika usmerjanja ustvarjalne energije vodi (še vedno) v poskuse poenotenja pаметi, razmišljanja, nadarjenosti in znanja. In kjer ni ustrezno visokega nivoja zahtevnosti, tudi inovativnosti ni (razen izjemnih posameznikov). Je le povprečniška brezbarvnost, sivina, omejeno malomeščanstvo, ki določa način razmišljanja. Ta se kaže na drugi strani v odnosu do okolja (saj se svet za domačimi vrati konča), v izgledu in stanju smetnjakov, parkov, telefonskih govornic itd., torej v vseh kazalcih množične kulture. Beg intelektualne elite iz teh krajev, kjer ostaja le še tehnična inteligenca, ki je uporabnejša in v splošnem manj rušilna za politično in družbeno strukturo, je seveda razumljiv.

Že srednješolci in študentje, ki odhajajo na šolanje v druge kraje (v glavnem v Ljubljano), v tem

prostoru nimajo kaj početi. Zbirajo se v gostilnah ali pa odhajajo drugam. S tukajšnjimi kulturnimi dejavnostmi se prav gotovo ne morejo identificirati. Kljub vsemu je nekaj razlike med kmečkim in urbanim okoljem. V prvem že naravni ritem narekuje določene dejavnosti, v drugem pa je že potrebna organizacija prostega časa. Neumno bi se bilo sprenevedati, da nova spalna blokovska naselja nudijo stanovalcem kaj več kot le nastanitve. Otroci skorajda nimajo igrišč, kjer bi preživljali tisti čas, v katerem jim ni potrebno biti v zaprtih prostorih. Tako tudi večini odraslih zapolnjuje čas posedanje pred televizorjem ali pa v kakem lokalu.

Kje so torej alternative? Najprej je najbrž potreben dvojni razmislek, ki temelji na protislovju (ki ga je v zvezi z majhnimi kulturami, v sodobnem času izrekel francoski mislec Ricoeur): na eni strani se je vedno ukoreniniti v tla svoje preteklosti, izoblikovati lastnega duha, razviti tovrstno samopotrditve, preden jo preplavi močnejša,

masovna in enotna civilizacija, obenem pa se je potrebno udeleževati znanstvene, tehniške in politične zavesti, kar gre pogosto na račun moči kulturne preteklosti. In tako se porajajo še širša vprašanja: Kako postati moderen in se hkrati vrniti k izviru? Kako oživiti staro, uspravno civilizacijo in sodelovati v univerzalni? In nenazadnje: Kako aktivirati posameznika in ga hkrati zaobjeti v splošnem širšem gibanju?

Zoper zgolj splošno zavest, zoper izgubljanje identitete tega prostora se je najbrž pokazala tudi potreba po pričujočem časopisu, ki želi informativno združiti notranjski prostor. Če ga s tem tudi vsebinsko dopolnjuje, ima le še večjo pravico, da obstaja.

Po vsem navedenem je v zvezi z izjavo logaškega občinskega moža treba le še priznati, da je na mestu. Ljudstvo torej res potrebuje kulturo, ker je ne živi, ker ni sestavni del njegovega življenja, (kar bi bilo potrebno, tako pa se o tem lahko pogovarjamo le pogojno), ampak ker nanjo gleda kot na oddaljeno, preravno in nedostopno gospo. S te plati navedena izjava ne pomeni le gesla preživelih boljševiskih časov, ampak predvsem neizprosno in sokantno ugotovitev.

VILMA ŠTRITOF

Foto: Rafael Marn

POPISI PREBIVALSTVA

Glavni vir za informacijo o številu prebivalstva in njegovi strukturi na določenem območju je popis prebivalstva. Nekdaj so popise imenovali štetja prebivalstva, ker so bila res omejena zgolj na preštevanje ljudi na določenem območju. Novejši popisi pa so bolj podrobni in nudijo poleg podatka o številu tudi informacije o vrsti socioloških in ekonomsko pomembnih struktur prebivalstva. Prav zato so sodobni popisi obsežne statistične akcije.

Letos v aprilu bomo glede na stanje 31. marca 1991 na ozemlju

vse države po desetih letih vnovič popisali prebivalstvo, gospodinjstva in stanovanja. To bo osmi jugoslovanski popis prebivalstva in bo prav tako kot prejšnji popisi v letih 1961, 1971 in 1981 zajel celotno sedanje ozemlje Jugoslavije. Posebnost tokratnega popisa pa je, da bodo istočasno popisali tudi vsa kmečka gospodarstva pri nas. Popis prebivalstva je obsežno in zahtevno delo, nanj se je treba temeljito pripraviti. Zavod Republike Slovenije za statistiko je že pripravil posebno izdajo Obveščevalca, ki bo izhajal vse do zak-

ljučka izvedbe kontrole popisa in objave prvih rezultatov. Po posameznih občinah so izvršni sveti do sredine novembra prejšnjega leta imenovali posebne popisne komisije in občinske inštruktorje. Slednji bodo tudi zadolženi za pripravo, organizacijo in izvedbo popisa. Da bi ta uspel bodo morali pripraviti dokumentacijo za popisovalce, pri čemer bo odločilnega pomena kartografska dokumentacija. Ob prejšnjih popisih prebivalstva je bilo z zakonom prepovedano spreminjati teritorialne enote 9 mesecev pred in 3 mesece po

popisu. Ker za Popis '91 ta zakonska osnova ni zagotovljena, sta Zavod republike Slovenije za statistiko in Republiška geodetska uprava vsem Izvršnim svetom občin svetovala, da na območju vsake družbenopolitične skupnosti do 30. aprila letos čim manj spreminjajo območja oziroma meje občin, naselij, krajevnih skupnosti, statističnih in popisnih okolišev in ne izvajajo preštevilčenja hišnih števil. In zakaj država rabi in čemu ji služijo podatki dobljeni s popisom? Z njim si pridobi podatke o številu svojih državljanov, njihovi omejeljski razmestitvi, porazdelitvi po spolu, starosti, vrstah dejavnosti, poklicih, šolski izobrazbi in drugem. Take podatke uporablja pri reševanju svojih nalog na najrazličnejših področjih. Služijo ji za merilo upravnih razdelitev svojega ozemlja, kot pomoč pri čim bolj pravilnem vodstvu gospodarske politike, pri načrtovanju ustreznih prebivalstvenih politik, pri oblikovanju obrambne sposobnosti države in pri razreševanju najrazličnejših problemov.

O dosedanjih popisih prebivalstva na ozemlju današnje države Slovenije bomo kaj več zapisali v prihodnji številki našega časopisa. V tokratni pa vam posredujemo nekaj statističnih podatkov, ki smo si jih priskrbeli na Zavodu Republike Slovenije za statistiko.

ŠE-F

Občina	Popis 31. 3. 1981			Stanje 30. 6. 1990		
	površina v km ²	število preb.	število naselij	površina v km ²	število preb.	število naselij
Cerknica	483	14624	127	483	15126	173
Idrija	425	17561	63	425	17266	63
Il. Bistrica	480	15073	62	480	14842	63
Logatec	173	8302	19	173	9715	19
Postojna	492	19892	67	492	20497	67
Vrhnika	169	17543	33	169	19421	33

Senčna stran naše stvarnosti!

Na obrobju Notranjske, kot da se je civilizacijski čas za trenutek ustavil. Barakarska naselja so živa resnica, katere ne moremo skriti pred svetom: žalostni pomnik preteklosti in sramota sedanjosti!

Barakarji, klošarji, čefurji, cigani... in vendar ljudje. Človek nehoti tako razmišljati, kadar slučajno zaide na mračno obrobje Notranjske. To niso misli prezira ali zaničevanja, ampak nesposobnost dojemanja resnice, katero bi najraje zamolčali in skrili pred svetom. Žal tega ne moremo, zato barake ostajajo boleč sindrom sedanjosti; obenem so živi pomnik brezvestnega in nekontroliranega ravnanja v preteklosti. Niti sramu

čemu nam je vse to potrebno in koliko časa še?!

Barake so postavila podjetja za svoje potrebe ali za nastanitev svojih delavcev, nekatere pa so »na črno«¹ usposobili priseljenci ter tako sebi rešili stanovanjski problem – vsaj začasno. Današnji ko-

ristniki barak so predvsem delavske družine ali posamezniki, ki pri nas delajo in živijo; vsak s svojo usodo: eni manj, drugi bolj srečno.

Čeprav imajo v civilizirani družbi barake sramotni predznak, so se privadili na takšno življenje. Prav nič jim ni mar, kaj drugi šušljajo o njih. Kaj ljudi zadržuje v teh, za normalno življenje siromašnih raz-

merah? Ene žal nujno zlo, ker drugačne rešitve nimajo, drugi so zadovoljni, ker so prostorsko neomejeni in lahko redijo prašiče in kokoši, kar v teh kriznih časih še kako prav pride; tretji pa navkljub nelagodju in nečimrnosti brezskrbno čakajo, kdaj jim bo družba podelila ključke novega stanovanja.

In barake nekoč? Včasih se je tod odvijalo pestro življenje. Nimalokdo je v enem večeru na kartah izgubil celo mesečno plačo, tja so zapeljivi Don Juanii vodili mlade dame in uživali v nočnih orgijah, tam so se vr-

teli odojki in »mekane«¹ ni nikoli zmanjkalo, podgane so bile najdebelejše in stalne gostje, tu so pele pesti in pokale nosne kosti in tjakaj niti policaji niso radi prihajali, kadar so bili poklicani. To je bil izvorni, prinešeni »divji zahod«¹ na Notranjskem.

ne znamo odkritosrčno pokazati. V bedno urejenih barakarskih naseljih ne poznajo asfalta, ulice so temačne, okolica zanemarjena, sanitarije marsikje neurejene in celo z vodo so problemi; skratka opazne so razmere, ki največkrat ne zadovoljujejo najosnovnejših življenjskih pogojev.

Danes je vsaj malo drugače, čeprav morda samo na videz bolj umirjeno. Seveda je tudi stanovan-

Možnosti za turizem na Notranjskem

Turizem na Notranjskem je v preteklosti (pa tudi danes) doživljal zdaj takšno, drugič drugačno usodo. Stanje in trenutni položaj na področju te, vse premalo dorečene in upoštevane gospodarske panoge, še zdaleč ne ustreza možnostim, ki jih Notranjska kot celota ponuja. Da se je v turizmu premalo vlagalo, skrbelo za objekte, nove programe in ostalo infrastrukturo, da se je pozabljal na ustrezne kadre sveveda ni nikakršna novost. Stanje je seveda od občine do občine različno, v celoti gledano pa nič kaj razveseljivo in skorajda tragično. Toda Notranjska ima možnosti in perspektive! Zato je potrebno sliko stanja, kakršno pač je, spremeniti, dopolniti, predvsem pa obogatiti. V zadnjem času se odpira nekaj možnosti s pomočjo katerih bi Notranjska kot celota lahko uspela. Omenimo eno takšnih priložnosti. Zasebno podjetje INCO-MS, export-import, Bunčani d.o.o., pripravlja v naslednjem letu 1991 obiske in letovanja večjega števila angleških turistov, ki si želijo drugačno ponudbo od ustaljene. Gre za družine iz srednjega sloja, ki jih zanimajo: turizem, počitnice, letovanja stran od natrpanih, hrupnih hotelov in hotelskih naselij. Zanimaja jih oddih v naravi, v manjših krajih, v bungalovih, brunaricah, zasebnih sobah, vikendih, apartmajih itd., predvsem pa si želijo svežega zraka ter aktivnih in bogatih počitnic! Skratka gre za ponudbo, ki jo je vredno, s strani naših ponudnikov, dodobra obdelati in premisliti! Z eno besedo – ponuja se nam enkratna možnost, da oblikujemo počitniške programe, jih povežemo v celoto in izoblikujemo celovito, atraktivno ponudbo Notranjske (ki lahko postane: »dežela turizma prihodnosti!«¹) Mogoče se bo vse to zdelo pretežavno, preuranjeno in nesmiselno. Toda ne gre pozabiti, da je vsak začetek težak, vendar potreben, če želimo spečo Notranjsko prebuditi! Za enoten nastop pa je potreben čimprejšnji dogovor med predsedniki turističnih in drugih društev, gostinci ter drugimi zainteresiranimi ki se ukvarjajo z eno od oblik turizma. Za vse podrobnejše informacije pišite na naslov – Turistično društvo Logatec, 61370 Logatec, ali pa pokličite na telefonsko številko 741-216 KS Naklo Logatec.

Omenimo le nekaj možnosti za oblikovanje skupnih programov: lov, ribolov, čolnarjenje, kanu, kajak, surf, jahanje, sprehodi, izleti, obiski neturističnih jam, kolesarjenje, gorska kolesa, foto safari, kulturne, športne in zabavne prireditve, domača opravila in še bi lahko naštevali, pa bodi zaenkrat dovolj! Premislite o ponudbi ter o možnostih skupnega nastopa Notranjske na zahtevnih turističnih tržiščih, pa na koncu še nekaj – prilika izgubljena ne vrne se nobena!

MITR

Če v podjetjih prebiramo vsebine vlog za zasedbo delovnih mest, domala vsi kandidati pismeno zagotavljajo, da imajo stanovanjski problem rešen. Isti delavci se kmalu po nastopu dela pojavijo na prednostnih listah za dodelitev solidarnostnega stanovanja. Nevzdržni življenjski pogoji v baraki, vlažni prostori, neurejene sanitarije in celo strokovna zdravniška poročila o ogroženosti zdravja otrok, so zadostni razlogi za pridobitev stanovanjske pravice na novem naslovu. V preteklosti je ohlapno politiko na tem področju lahko vsakdo s pridom izkoristil.

Odgovorni ljudje v pristojnih občinskih institucijah se sicer zavedajo, da barake niso nikomur v ponos, obenem pa ostajajo brez moči tudi danes. Rušenje je onemogočeno, ker v barakah živijo ljudje in ostati nameravajo dokler ne dobijo

kaj boljšega, pri čemer upajo tudi na pomoč širše družbene skupnosti. Mudi se jim nikamor, saj je baraka trenutno najcenejša stanovanjska površina, če jo sploh lahko tako imenujemo. Izvedeli smo, kako na problematiko gleda vrhniški izvršni svet, oziroma njegov predsednik.

»Barake v okolici Vrhnike se počasi praznijo, čeprav je v njih še precej ljudi, toda ti so tu že dolgo. Kakšnih novih vselitev zaenkrat ni in jih verjetno tudi ne bo. Ljudem, stanujočim v barakah, je po zakonu potrebno najti ustrezna nadomestna stanovanja. To žal ni mogoče čez noč, ampak bo za to potreben določen čas. V tem prehodnem obdobju, ki sledi, se bomo pač morali sprijazniti z barakami v soseščini. Seveda se bomo ukvarjali tudi s to problematiko...«

Tako o tem problemu razmišlja Vili Granda, predsednik vrhniškega IS; verjetno so podobna mnenja tudi v preostalih regijskih središčih.

Ali so ljudje v barakah siromašni, zapostavljeni ali zanikrni?! Vsak naj sam presoja, če je o tem sploh mogoče soditi. Ali se bo Notranjska rešila grenkega priokusa barakarskih naselij, je predvsem odvisno od finančnih zmožnosti širše družbe ali pripravljenosti podjetij, da pomagajo svojim delavcem. Prizadeti bodo tudi tisti, ki že leta in leta prizadevno zbirajo skromne dinarje in si ustvarjajo topel dom. Zavedajo se, da jim ne bo nič podarjeno. Nedvomno je življenje v barakah neprijetno in težko; tudi zdravju škodljivo. In če verjamemo, da je temu res tako, se nam vsiljuje vprašanje: Ali stanovalci barak za svoje tegobe niso krivi tudi sami?!

Dokler se bomo bali odgovora, bodo barake še naprej – senčna stran naše stvarnosti. Nekoč smo že stavili, da bo solidarnost barake dokončno izničila, a se je zgodilo obratno. Se jih bomo sploh lahko kdaj otrsli?!

F. T.

Kaj pričakujete od nove oblasti?

Mesec Gregor – gostilničar, Zaplana:

»Človek od vsake oblasti nekaj pričakuje; večkrat so pričakovanja večja od realnosti. Strinjam se, da je na področju gostinsko-turistične ponudbe malo storjenega, obenem pa upam, da bo sedanja oblast to panogo bolj vzpodbujala in krepila. Ljudje, ki se bodo ukvarjali z gostinstvom in turizmom, bodo potrebovali pomoč, kajti zgledovati se po tujini in ne zagotavljati pogojev, kakršne ima tujina v odnosu na nas, pomeni ostati tam, kjer smo.

Kot krajan Zaplane še posebej pričakujem, da ne bomo preveč odrinjeni od dogajanj in da bi še letos rešili problem oskrbe z vodo. Vas namreč še nima vodovodnega omrežja, katerega nujno potrebujemo. Spremljam tudi ostalo občinsko dejavnost, ki je pestra in zanimiva, a z ozirom na obstoječe razmere in ekonomsko krizo, marsikatera teh idej ne bo zaživel v praksi. Osebnostno menim, da so nekateri cilji vseeno previsoki in ne bodo dosegljivi; če pa že, pa toliko boljše. Posebej seveda pričakujem, da bo ljudem zagotovljena socialna varnost, da bo za vse nas dovolj dela in kruha, tudi za naše otroke ter da se bodo z razvojem občine ukvarjali strokovnjaki, medtem ko naj se politiki ukvarjajo s politiko. Prav je, da se gostinsko-turistični ponudbi Vrhnike posveti več pozornosti in kot gostince se bom v te tokove tudi sam aktivno vključeval.

Mario Munh, šofer – Srednja Kamolija:

»Želim si boljše službe in dela, saj kaže, da se Avtoprevozu slabo piše, Idriji pa več vsakršnega preprija. Je naravno utesnjena in vkle-njena v večstoletno samozadostnost, ki pa ji je zadnje čase povsem pošla sapa. Ne vem kako bo v pri-

hodnje, kajti mislim, da imamo na vodilnih mestih premalo sposobnih ljudi, ki bi poskrbeli za delo, v ozadju pa veliko pametnih, ki jim ne pustijo do besede. V letošnjem letu si želim, da bi pristojni poskrbeli tudi za razvoj podeželja, Idrija kot mesto pa se mi zdi, da se je že polepšala za svoj poltisočletni jubilej.

Tamara Mozetič, receptorka – Idrija:

»Imam veliko dela v hotelu Ydria zato sploh nimam časa razmišljati o takih in podobnih vprašanjih, ki bi bolj pristajala nadrejenim. Sicer pa mislim, da bi moralo biti bolj živahno za praznike in da bi med njimi veljalo imeti odprto še kakšno »oštarijo«¹ razen našega hotela. Tudi v Rudniški dvorani bi se lahko kaj dogajalo med in ne samo ob koncu leta.

Franc Seljak, obrtnik – Labinje:

»Upam, da bodo v občini letos izvajali programe, ki so nam jih predstavljali pred volitvami. V mislih imam tudi tiste, ki sem jih volil. Čeprav sem obrtnik pa mi kmetijska politika ni tuja in zato menim, da mora biti enake pozornosti deležen tako mali kot veliki kmet. Iz firm pa naj gredo vodilni, ki se niso izkazali, pri čemer imam v mislih tudi nekaj takih direktorjev, ki so se še donedavna kitili s svojo nenadomestljivostjo.

Franc Rupnik, kmet, Ravnik:

»Prav malo se mi splača prodajati meso, saj komaj držim kraj s krajem. Zdi se mi, da bi občina morala imeti kontrolo nad dejavnostjo, morda uvesti stimulacije in premije kot pri mleku, čeprav tudi tu dobim 2 litra mineralne vode za liter mleka.

Jože Omerzu, dipl. inž. gozdarstva, Kalce:

»Od nove oblasti pričakujem malo. Stvari so tako zamotane, po-

litika pa je večšina in modrost in tako ne vem, če bodo naši logaški politiki uspeli premagati ovire.

Baša Rihard, zasebni gostinec, Il. Bistrica:

»Pričakujem precej, predvsem pošteno davčno politiko skozi celo leto; od funkcionarjev pričakujem da ukrenejo kaj na polju tranzitnega turizma, kajti le tu ima Bistrica kakšne možnosti. Boli me pa propadanje nekaterih gostinskih in drugih objektov, ki jih ima v lasti družbeno podjetje Ilirija, ki se sploh ne obnaša tržno. Precej objektov je zanemarjenih in neizkoriščenih, propadajo pa zato, ker nimajo lastnika.

Mršnik Ester, študentka, Il. Bistrica:

»Želim si, da bi občinske strukture omogočile, da se razvija kvalitetnejše kulturno življenje mladih, npr. z odprtjem stalne galerije v Sokolskem domu, lahko bi tudi MKNŽ omogočili razširitev klubskih prostorov.

Brožič Roman, Jablanica, nezaposlen:

»Pričakujem, da bo občina storila kaj v zvezi z odprtjem novih delovnih mest. Precej časa sem že brez dela, nezaposlenost v občini pa se še vedno hitro povečuje. Pričakujem, da se bo kaj ukrenilo glede ekološke problematike, kajti onesnaženost doline je kritična, ogroženo je zdravje ljudi.

Žnidaršič Lado, strojni tehnik, Rečica:

»Kot prvo ne pričakujem, ampak zahtevam, da že enkrat poskrbijo za zdravje okolje brez kemije v zraku in zemlji. Pričakujem tudi, da bodo občinske strukture priskrbele denar za socialne programe za veliko število nezaposlenih ter za alternativne proizvodne programe, ekološko neoporečne in narejene po evropskih standardih.

Danijel Stepan, Pivka, tajnik postojnskih liberalcev:

»Na prvem mestu so seveda osebne želje, ki jih pač ne razlagaš vsakomur. Sicer si pa že nekaj časa zaman želim, da bi dobil telefon. Mogoče bom imel pri tem letos kaj sreče. Želim si tudi, da bi se stvari v gospodarstvu normalizirale, da ljudje ne bi izgubljali dela. Ob vseh spremembah v domovini in po svetu pa si ne želim, da bi prišlo do vojne.

Regija mora imeti svoj časopis!

Ko smo pripravljali Notranjski časopis, smo predvidevali, da bo največja težava denar. Sedaj, ko so za nami prve številke, to vemo!

Nesporno je, da se je Notranjski časopis v regiji »prijel«, čeprav ne povsod enako dobro. Zanimanje bralcev je glede na informacijsko osiromašenost Notranjske pričakovano, seveda pa nas čaka še veliko dela, tako na oblikovnem kot vsebinskem področju ustvarjanja časopisa. Iluzorno bi bilo misliti, da bodo takoj na začetku vsi zadovoljni. O težavah, s katerimi se srečuje Notranjski časopis in kaj bo potrebno storiti, če ga hočemo imeti, so se z najvišjimi predstavniki upravljanja regijskih občin pogovarjali: **Siniša RANČOV, direktor NIC d.o.o. ter Dare MILIČ, glavni urednik in Marko Škrlič, odgovorni urednik časopisa.**

Moralna podpora je pomembna, žal pa je odločilen denar!

Dare Milič in Marko Škrlič, urednika Notranjskega časopisa, sta povabljene goste seznanila z opravljenim delom, ki je plod velike želje, da bi regija imela svoj časopis. V prihodnje bo potrebno posvetiti več pozornosti oblikovanju in vsebinskim zasnovam časopisa, glavni problem pa bo zagotavljanje denarja. Osiromašeno regijsko gospodarstvo in obrt preprosto nimata denarja za marketing, kar pomeni, da tudi regijski časopis ne more normalno zaživeti. Potrebna bo skupna akcija in pripravljenost občinskih središč, da pristopijo

k sofinanciranju časopisa, ki je na celotnem območju dobil moralno podporo in navkljub težkim časom pritegnil zanimanje bralcev.

Imamo za Logaške Novice, našli bomo tudi za Notranjski časopis!

Predsednik IS SO Logatec Vlado PUC je poudaril, da Notranjska mora imeti svoj časopis, ki bo ljudi povezoval in zbliževal na vseh področjih življenja in dela. Ljudje so časopis zelo lepo sprejeli, saj zagotovo potrebujejo dobro informacijo in pristne novice iz vseh delov regije. Morda se v danem trenutku niti ne zavedamo, kaj nam Notranjski časopis pomeni in kakšna pridobitev je za vse nas.

V kolikor se najde denar za občinska glasila in druge oblike informiranja, bi morali pristopiti k sofinanciranju vsestranskega in aktualnega Notranjskega časopisa. Seveda je potrebno pripraviti finančno konstrukcijo, na osnovi katere se bodo občine odločile, kaj in koliko bodo primaknile, oziroma so sposobne primakniti.

Notranjski časopis ne sme postati revolverski časopis v stilu Dela plus!

Župnik Vrhneke France KVA-TERNIK je obrazložil, da načeloma podpira Notranjski časopis, posebej še, ker je Notranjska nekako izginila iz slovenskega prostora, kar pa ni prav. Izrazil je upanje, da bo časopis resen, na intelektualnem nivoju, predvsem pa tudi kulturn in strokoven. V občini si bodo prizadevali pomagati, ko bo znan finančni pregled, seveda pa je sodelovanje obenem odvisno od drugih stvari, ki se nanašajo tudi na vsebinsko zasnovu.

Motilo ga je, ker se današnji novinarji preveč poslužujejo atraktivnosti in šokantnosti, malo pa pišejo o dobrih stvareh. Zrevoltiral ga je pisanje v prvi številki o pesniku Balantiču, saj je bilo po njegovem mnenju nepošteno, nekulturno in konfužno. Časopis regija zagotovo potrebuje, ne sme pa postati revolverski časopis, v stilu Dela plus!

Predsednik Gospodarske zbornice Notranjske Ivan Vodopivec iz Postojne je opozoril, da ob vseh težavah na začetku ni dobro potencirati vsake najmanjše napake. Še sčasoma bodo tudi te odpravljene. Če Notranjska ne bo imela svojega časopisa, bo še naprej izgubljala svoj jaz. Časnik nas lahko poveže med seboj in nam povrne identiteto, ki smo jo izgubili. Led je prebit in glavna skrb bi morala biti, da nadaljujemo začeto delo. Spriču nove organiziranosti GNZ ne more ponuditi finančne pomoči, če pa bi imeli možnost, bi ta časopis nedvomno tudi finančno podprli. Potrebno je pohvaliti ljudi, ki so delo pogumno začeli in jim omogočiti, da ga bodo tudi nadaljevali.

Materialni motiv – pogoj za kvaliteten časopis!

Predsednik IS SO Postojna Jože MLAKAR se je povsem strinjal z ostalimi, da regija potrebuje svoj časopis. Obljubil je tudi možnost sofinanciranja, s sorazmernim deležem, oziroma v skladu z ekonomskimi sposobnostmi občine. Ker Notranjski časopis na Postojnskem nastopa kot konkurenca Primorskim novicam, je izrazil željo, da bi bili v njem dobro zastopani, obenem pa se je navezal na misli vrhnjskega župana, namreč da bo časopis resen, da ne bo blatil časti ljudi ali kogarkoli zaznamoval za vse življenje, kar je zaradi pomanjkljive zakonodaje seveda mogoče. Vsekakor pa mora biti časopis tudi duhovit, z objektivno pikrostjo, sicer bo pust in nezanimiv.

Kako naj govorimo o časopisu, ki ga nismo prejeli?!

Podpredsednik IS SO Cerknica Maksimilijan TURŠIČ, je bil do

Prejeli smo

Čestitamo vam ob prvi številki Notranjskega časopisa in hkrati dajemo vse priznanje za idejo, odločitev in delo s tem povezano. Mislimo, da je za naš, v mnogih pogledih osiromašen prostor, to pomemben dogodek. Prepričani smo, da ste jedro okrog katerega se bodo zbirali, ne le vaši novi sodelavci, pač pa tudi drugi ustvarjalni in ambiciozni Notranjci, in da boste skupaj obnovili in posodobili tisto »celostno podobo« Notranjske, ki sta jo čas in nenaklonjena preteklost močno okrnili. (V vašem naslovu je v besedah in sliki veliko simbolike).

Vabimo vas k sodelovanju.

Želimo vam srečno in uspehov polno Novo leto 1991.

Lep pozdrav!

P. S. Naročamo en izvod vašega časnika.

**GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
OBMOČNA ZBORNICA POSTOJNA
POSTOJNA, Cankarjeva 6**

MOJ POGLED NA NOTRANJSKO

Z idrijsko-primorskega zornega kota

Notranjska je kot tretji del nekdanje kranjske dežele (vojvodine) med bolj izrazitima Gorenjsko in Dolenjsko na nek način nevtralna, povezujoča in odprta na deželno središče, na obe imenovani pokrajini in še na Primorsko. To je območje, ki ima nekaj središč, a nobenega velikega, ki bi izžarevalo tako težnostno moč, da bi obvladovalo celotno notranjsko pokrajino. Upravno to ozemlje nikoli ni bilo prav enotno, še najbolj mu ustreza etnološka določitev. V času narodne prebuje v preteklem stoletju in v našem do 1918 je bila Notranjska (bolj prav se reče Notranjsko) ali še starejše po Levstiku Notranje) povezana predvsem v dva politična okraja (glavarstvi), logaškega in postojnskega, segala pa je od Ilirske Bistrice in Vipave do Idrije in Žirov, na vzhodu pa do vrat Ljubljane. Po prvi vojski je velik del ostal zunaj stare Slovenije v Italiji. Po osvoboditvi leta 1945 se upravne meje Primorske proti notranjosti niso dosti spreminjale, v petdesetih letih je območje Cerknice, Loške doline in Blok nekaj časa spadalo v postojnski okraj, še danes pa je v postojnsko občino vključena Planina. Povojni čas sicer ni bil preveč naklonjen ohranitvi starih pokrajinskih imen (tako je npr. Kranjsko odšla kar v zgodovino), a za Notranjsko je le bilo nekoliko več posluha (notranjskokraška regija). Kljub priljubljenemu ustvarjanju novih »regij« pa je le malokdo vedel (razen prizadetih in sosedov), kje je pravo notranjsko središče in kaj ta regija obsega. Jaz sem zemljepisno središče Notranjske postavil nekam v bližino Rakeka in Cerknice.

Notranjska mi seveda ni tuja, vendar se v Idriji nikoli nisem počutil, kot bi živel na Notranjskem. Zame je to Primorska, čeprav se da o tem debatirati. Dejstvo je, da je Idrija v svoji 500-letni zgodovini samo 136 let polnopravno pripadala deželi Kranjski (1783–1918), drugače pa je bila vedno povezana s slovenskim zahodom. Z delom Notranjskega nas povezuje tudi

rovatarska narečna skupina, a vendar je na pravem Notranjskem marsikaj drugače, celo stavbarski slog. To deželo, klasično Notranjsko, sem vzbujal tista davna leta, ko smo kot postojnski gimnazijci po svoje raziskovali ta čudežni svet na obeh straneh Snežnika. Pa tudi sicer so mi Notranjci simpatični. O novem povezovanju občin oziroma Idrije v nove skupnosti je bilo veliko razprav pred petindvajsetimi leti in tedaj se je Idrija (občina) povezala z Notranjsko na področju zdravstva in šolstva, ker ji je ta usmeritev obetala večji uspeh kot oddaljena Nova Gorica, to novo regionalno središče, ki je, razumljivo, predvsem mislilo nase. Pred tremi leti sem na idrijskih »muzejskih večerih« imel predavanje na temo Idrija med Primorsko in Kranjsko, ki je vzbudila zanimanje mnogih ljudi. Zdi se, da bodo spet aktualne razprave o regionalizmu, v zvezi z novo ustavo ter predvidenimi upravnimi spremembami (nove občine...). Veselim se Notranjskega časopisa, a moj kratki prispevek najbrž ne bo uglašen na prizadevanja urednikov. Sprejemam, da Idrija (občina) ni prava Primorska, vendar mislim, da ne sodi k Notranjski, vsaj ne brez pridržkov. Po logiki tistih, ki Idrijo štejejo k Notranjski, bi k Notranjski morali šteti tudi občino Ajdovščino, saj je Kranjska segala vse do Hublja. A najbrž bi se danes čudno slišalo, če bi kdo v Vipavi trdil, da je na Notranjskem četudi je nekoč spadala v Notranjsko. Zato se mi zdi, da je v svojem notranjskem občutju moj prijatelj Primož Sark vendarle šel predaleč, ko je ob novembrskih poplavih poročal: »Na Notranjskem je vodna ujma najbolj prizadela idrijsko občino; oglašamo se iz Cerknega,« ko pa vemo, da Cerkno nikoli ni pripadalo notranjski Kranjski, temveč je vedno bilo le Tolminsko in Gorisško, tako torej primorsko, odkar se Primorska pojavi kot upravna enota avstrijskega cesarstva. Razumem želje notranjskih domoljubov, ki bi radi ostvarili plemenito

in koristno zamisel in oblikovali notranjsko območje kot dejavni (doslej preveč tihi in razdrobljeni) del slovenskega prostora v novo pokrajinsko žarišče večsrediščnega razvoja Slovenije, kar bi bilo v prid tako domačinom, kakor vsej slovenski, zdaj že lahko rečemo, tudi državni skupnosti. Vendar, kar se tiče Idrije in njene sedanje občine, bi rekel, fantje, le počasi in previdno! Nikar je prehitro spet »pnotranjščiti«, Idrija je namreč svet zase in tudi ne gre za samo Idrijo. Denimo, da Cerkljansko odpade od Idrije, v tem primeru bi se gotovo laže naslonilo na Gorenjsko ali Tolminsko, ne pa na Notranjsko. Idrija leži preveč na robu Notranjske (četudi je nekoč bila notranjska), da bi lahko postala notranjsko središče. Gotovo pa ima Idrija, četudi je s svojimi 500 leti mlajša od drugih središč, v sebi nakopičenega toliko zgodovinskega, kulturnega in gospodarskega naboja, pa tudi vsestranske pomembnosti, da se ne bi mogla zadovoljiti s svojstvom obrobne drugega središča takega širšega notranjskega območja. Še najbolj bi ji ustrezalo, da bi ostala središče idrijsko-cerkljanske mini-regije. Mogoče in potrebne so sicer kake čisto praktične povezave, ki bi bile novim partnerjem v korist, nikakor pa Idrija ne more zatajiti svojih posebnosti in tudi ne zbrisati tistih vezi, tudi čustvenih in racionalnih (forme mentis), ki jo vežejo na skupno preživetje primorsko obdobje, pri čemer mislim na mnogo stvari, med drugim nenazadnje tudi na osebnosti kot so Bebler, Bevk in Vojko... Idrijska občina je lahko eno in drugo, nikakor pa je ne smemo siliti kamorkoli brez temeljitega premisleka. Odločalo bo seveda življenje. Na vsak način pozdravljam novo nastajanje »notranjskosti« in posebno še novi časopis – v upanju, da bo skušal biti nadstrankarski ali pluralističen, za razliko od nekaterih drugih deželnih listov, ki se ne morejo otrestiti boljšeševistične nostalgije.

Tomaž Pavšič

Kaj praznuje Postojna

Postojna bi bila čisto navadna, malo večja notranjska vas, če ne bi imela Jame. Jam je na svetu veliko, na prste ene roke pa bi lahko prešteli takšne kot je Postojnska.

Jama je skozi čas v mnogočem določala utrip kraja. Obiskovali so jo pomembni prirodošlovci, znameniti popotniki, kralji, cesarji, predsedniki in turisti z svega sveta. In še jo bodo obiskovali.

Prvi obiskovalci, tudi Valvasor je bil med njimi, so z opisi jame pomagali ustvarjati novi vedi – krasoslovje in speleologijo. V jami je bil odkrit prvi jamski hrošček, tamkaj je bilo leta 1889 ustanovljeno tudi prvo slovensko jamarsko društvo, milijonom ljudi pa prav Postojnska jama predstavlja pojem za kraško jamo.

Jama je zaščitni znak kraja in domačini so nanjo ponosni, zato ni čudno, da so pomembni datumi iz življenja jame zabeleženi tudi v življenju samega kraja in celotne občine. Na enega od njih je vezan tudi postojnski občinski praznik. Gotovo se boste vprašali, kateri dan je to? Dan, ko je domačin Luka Čeč odkril najlepše dele jame? Dan, ko je bila ustanovljena Jamska komisija, ki je vestno vodila obisk, skrbela za varstvo kapniškega bogastva in pazljivo urejala turistične poti v jami? Morda dan, ko je bil odkrit prvi jamski hrošč na svetu, ali pa dan, ko je bila v Postojnski jami otvoritev mednarodnega speleološkega kongresa? Še en pomemben dan je. Dan, ko je bil požgan v jami uskladiščeni ben-

cin, kar pa je k sreči ni povsem uničilo.

Postojna torej praznuje požig bencina. Hvala Bogu, da Nemci v jami niso hranili še municije! No, pa nikar si še ne oddahnite. Velik del ozemlja nad jamo in ob njej je zaprt vojaško območje. Občasno v jamo pricurlja kakšna svinjarija, vendar je to zanemarljivo, če pomislimo, da so vojaški objekti že sami po sebi imenitna tarča in so zato izpostavljeni uničenju. Tudi bencin v jami je bil.

In če pride do nove vojne – ali bo potem občinski praznik dan, ko so s stropa padli vsi kapniki in je jama dobila še kakšen ducat novih vhodov?

M. M.

DOGODKI SE ODVIJAJO PREHITRO

Kaj storiti s samorastnikom Cirilom?

Foto: Ljubo Vukelič

Cerkniški ljubitelji jezera in ob- jezerskih dejavnosti sproti sprem- ljajo levitev gostilne Pri Cirilu ob Rešetu; za tiste, ki se bolj držijo doma, pa jo bomo na kratko opi- sali.

Za časa družbene lastnine se je gostilna Pri Cirilu prišla zaradi nadvse ugodne lege in mrzlega piva: ob najbolj prometnem do- stopu iz Dolenjega jezera proti Go- ričici in Otoku. Nedeljskim spreha- jalcem je senčni oddih ob požirku osvežilnega piva prišel prav in na svojo postojanko so se sčasoma lepo navadili. Tako se je sožitje ohranilo tudi po tem, ko je gostilno prevzel privatnik **Jože Dolžan** s pod- detjem Domat.

Toda novi najemnik je za po- časno cerkniško občino preveč am- biciozen: svoje »kapacitete« je sklenil razširiti – čeprav je galerija Krpan (kdo se v Cerknici briga za javne zadeve!) dala predlog za mo- ratorij na vse posege v območju cerkniškega jezera. Skupščina je predlog nemudoma podprla in ob- čina se je kljub poletni sopari po- greznila v globoko spanje. Po last- nem prepričanju, pravičnega.

Počival pa ni »Ciril«. Leseno ba- rako je malo razširil, postavil pred njo na betonu postavljeno raz- košno plesišče za hrupne veselice polk, valčkov in razgrajačev kot so Agropop; za otroke še kovinske gugalnice na trdnih betonskih pod- stavkih in na enak način utrjene klopi za utrujene. Najbrž v dobri veri, da bo obiskovalcem jezera ustregel, v svojo blagajno pa na plemenit način privabil še nekaj di- narčkov.

Dobri nameni so pogosto krivi za kopico grehov, ki jim sledijo. Najhujši Dolžanov greh je, da je preveč gledal na pivopivce in pre- malo na jezero; pivopivcev je ve- liko in kar naprej se rojevajo novi, jezero pa je eno samo, edinstveno

v Evropi, in počasi, a vztrajno, ga morimo s svojim barbarstvom, ob- jestnostjo in egoizmom. Dolžanova postojanka kazi jezero s svojim vi- dezom – arhitekt, ki je risal krasot- ljive načrte, naj se državno ustoli- čenim svetnikom zahvali, da ga ne toži kakšna organizacija za dober okus in ravnotežje med arhitekturo in okoljem, kar je menda eden zve- ličavnejših kriterijev, ki usmerjajo arhitektovo »kreativnost«. Hrup ozvočenih veselic pa je sploh ne- kaj, za kar se bodo žabe, ponirki, bele, sive in rjave čaplje, race in drugi domorodci cerkniškega je- zera (ki jih že tako ali tako usoda preganja na vse načine), Dolžanu zahvalili z lastnoročnimi podpisi.

A kaj je ob vsem tem storila občina? Prvič: o zadevi sploh ni bila obveščena. Ja, ni kaj, moram ji stopiti v bran: omenjeni jezerski prebivalci so še malce nerodni, kar se tiče telekomunikacij, občina pa še tudi ni organizirala tečaja osnov kvakanja. Profesionalno okrepljeni izvršni svet bo vrzel gotovo v naj- krajšem času zapolnil. Ko pa je bila občina o dogajanju ob jezeru končno obveščena, je nemudoma ukrepala: Dolžana je povabila na razgovore. Vendar se jih ni udele- žil. Občina si je grizla nohte, am- pak storiti ni mogla nič. Potem se je ob novem impulzu domislila: po- slala je na ogled inšpekcije, ki so ugotovile, kakšno je stanje. Občina si je spet grizla nohte.

Potem je občina tja v tri dni za- grozila, da se bo pri Cirilu rušilo. Ne zato, ker je grdo in ker ne paše k jezeru, ampak zato, ker je na črno. Rušilo se ni. Na občini naj bi medtem pognali nekakšni načrti ali plani občinske prihodnosti. Pa je

bila najbrž setev slaba, zato tudi žetev ni kaj prida. Mogoče je ob- čina razumela, da bo moratorij tra- jal do leta 4000. Občina še zmeraj ne ve, zakaj se je ravno pri njih znašlo jezero in kaj naj se ukrene zoper to, prav tako ne ve, kaj je ohranjanje narave in zakaj bi bilo treba sprejeti občinski odlok o prepovedi prometa v vseh sme- reh za vsa vozila preko jezera. Oto- čani naj dobijo zelene karte.

Listje je odpadlo, jesen je mi- nila, prišla je zima, božični in no- voletni prazniki, Ciril pa spet gradi. Občina si spet grize nohte. Prav gotovo se bo rušilo???

Koga ima pravzaprav občina, ki jo – bodimo brutalno odkriti v ob- dobiu trznega kapitalizma – vzdr- žujejo s svojimi prispevki Cerkni- čani, za norca? Dolžana? Ljudi? Jezero? Žabe? Samo sebe?? Pol leta so občinski uslužbenci – ki se- dijo dva kilometra od dogajanja, o katerem niso obveščeni – pustili, da je Dolžan gradil. Na črno, grdo, itd. Zdaj bodo mogoče zbrali po- gum in reč porušili. Kje je pamet? Kaj, če bi se vsi, ki v demostovskih časih sejejo enako kot so prej v ko- munističnih, iskreno vprašali, za- kaj dobivajo plače in kdo jih ovira, da bi si te plače resnično zaslužili? In kaj, ko bi se manj ozirali na »proces osamosvajanja republike Slovenije« in se končno, pa magari s pomočjo čarovnice s kavo, kar- tami ali stekleno kroglo, zazrli v prihodnost in vsaj plaho pove- dali, kaj bi radi. Ali pa šli.

Tekst: Danica Petrovič, slika: Ljubo Vukelič

Zimska idila

Zima je v višje ležečih predelih Notranjske čas, ko počivajo narava in ljudje. Vendar si prebivalci Bloške planote z okolico tudi v tem času ne privoščijo popolnega mirovanja v pričakovanju pomladnih kmečkih opravi- l. Zemlja, ki jo tri letne čase pridno obdelujejo, jim večkrat ne zadošča za brezskrbno preživljanje mirnih zimskih mesecev. Tako so tudi zimski meseci namenjeni raznovrstnemu delu, ki lahko izboljša pičel družinski proračun. Nobena skrivnost ni, da med ta opravila sodi tudi posebna vrsta suhorobnih izdelkov, ki so skoraj obvezen »dodatek« pri jedi. Nekateri od bralcev so verjetno že uganili, da teče beseda o malih lesenih paličicah, ki jim v našem koncu pravimo »klince«, medtem ko vsa ostala Slovenija uporablja izraz, ki določa njihov namen – zobotrebc.

Kdo med vami še ni doživel skoraj mučnega občutka, ki ga povzroči ostanek hrane med bolj ali manj zdravimi zobmi in neznosno željo, spraviti ta miniaturni košček zrezka zopet na svetlo? In tu pridejo na vrsto zobotrebc, ki jih ponavadi do takrat niti ne opazimo. Z nekaj spretnimi gibi med našim zobovjem se zopet počutimo zadovoljne, saj je tujek, za katerega smo imeli občutek , da bo izrinil zob, končno odstranjen. Neopazni del našega vsakdana postane pri tem nepogrešljiv del prehranje- vanja, ki ga ne morejo nadomestiti poskusi odstranjevanja ostankov hrane z vžgalicami, nitmi in včasih celo kovinskimi predmeti. Če slučajno zobotrebec ni pri hiši.

Pri tem pa se malokdo vpraša, od kod prihajajo ti naši mali pomočniki. Preprosto so tu in jih vzamemo, kadar jih potrebujemo. Kmečkim družin- am v okolici bloške planote pa pomenijo skromen vir zaslužka v zimskem času. Zaslužka, ki ne poplača pridnost njihovih rok, ki ure in ure »strg- ljajo« leskove količke in jih pod ceno prodajajo preprodajalcem, ki si na njih kujejo dobičke.

V zobotrebec, ki ga ponavadi brezbrizno vzamemo v roke po kosilu, je vloženo ogromno truda. Proizvodnja se začne z sekanjem leskovih (včasih tudi topolovih) debel, se nadaljuje z rezanjem debel v koše dolžine zobotebca, lupljenje lubla na teh kosih in kasneje klanje na četrtine. To nikakor ni lahko opravilo, saj je potrebno kar nekaj moči, da priletna ženica z nožem razkolje pet do deset centimetrov debel kos lesa. Cetrtnine se zopet razkolje na deščice in te na pravokotnike debeline dveh vžgalic. Vse to se dela ročno, brez pomoči moderne tehnike in samo moč in poznavanje lesa in tehnike klanja omogoči polizdelek, ki nastane na tej stopnji.

Naslednja faza je podrobnejša obdelava dobljenih paličic. Za to se uporablja posebno oblikovan nožič, ki ga v naših krajih zaradi oblike imenujejo »krivček« saj je izdelan v obliki luninega krajca. Te nože izdelujejo kovači iz jekla starih kos in nasadijo na lesen ročaj.

Šele po obdelavi s tem nožem dobi zobotrebec svojo pravo obliko za svoj namen.

Vendar dela s tem še ni konec. Da bi zobotrebec prišel do uporabnika, je potrebno sveže »klince« pazljivo posušiti, da ostanejo lepe bele barve. Ko so posušeni, jih (ponavadi v nedeljo, ko je božji dan in se ne smejo pri delu uporabljati ostri predmeti) izdelovalci preštejejo v kupčke po šest- najst in zvežejo z belo bombažo nitko v butarice, ki jih lahko kupite v vsaki trgovini.

Iz opisa izdelave bralec lahko spozna, koliko truda in dela je vloženo v vsak posamezen zobotrebec, ki leži pred njim na mizi. Tu pa se začne dosti manj romantična zgodba o denarju, ki ga izdelovalci in preprodajalci zaslužijo pri svojem delu.

Razmerje med dobičkom enih in drugih je 1:5. Za deset butaric, kolikor jih vsebuje zavojček, ki ga lahko kupite v trgovini, dobi izdelovalec 2 (dva) din, preprodajalci, ki so predvsem zadruge in trgovine pa 12 (dvanajst) din. V končno ceno 14 din so seveda šteti tudi stroški dela in prevoza in pakiranja, vendar to ne opravičuje naravnost v oči bodočega nesorazmerja med odkupno in prodajno ceno.

Da bo stvar malce bolj jasna: tisoč butaric je šestnajst tisoč zobotrebec, vsakega pa je potrebno prijeti v roke vsaj desetkrat (da mi ne bo kd očitel netočnosti: sekanje, žaganje, lupljenje, klanje na četrti, na deščice, na paličice, obrezovanje, sušenje, štetje, vezanje). In končno ceno, ki jo dobi izdelovalec?

Dvesto din za tisoč butaric

Dvesto din za dneve in dneve dela. Če temu dodamo še ugotovitev, da se visok odstotek tovrstnega blaga izvozi v zahodne države in Ameriko, kjer dosega ročno izdelani zobotrebc nekajkrat višjo ceno od strojno izdelanih, se nam pokaže jasna slika izkoriščanja, ki ga izvajajo zadruge in trgovine na račun pridnih rok precejšnjega števila kmečkih ljudi.

Res je, da je zobotrebec končno samo zobotrebec, vendar je tudi goljufija na koncu koncev samo goljufija, ne glede na pomembnost izdelka.

Ali na nepomembnost kmečkih žena in njihovega dela v očeh tistih, ki pri tej goljufiji (kar lahko z mirno vestjo rečem) sodelujejo.

Peter Žnidaršič

Konjereja – kaj je to?

Notranjsko območje je bilo nekdanj znano po furmanih, kontrabantarih in dobrih konjih. Med stotinami traktorjev in vseh mogočih pločevinastih zveri, ki iz meseca v mesec pobirajo življenja, pa le še redkokdaj vidimo konja. Vendar se je nekaj ljudi ponovno navdušilo nad konji. Janez Martinčič iz Dolenje vasi 72, se s konjerejo ukvarja bolj velikopotezno. Vredno posnemanja.

Kako to, da ste se začeli ukvar- jati s konji? Je to tradicija?

Ja, konji so že, odkar stoji hiša. Imel jih je že oče. Zdaj jih imamo sedem, eden je tri dni star.

S čim pa hranite svojo čredo?

S senom in silažo, če zmanjka, dobijo pa koruzo pa oves.

Za kakšen namen imate konje?

Zdaj za turistično vožnjo, pa dva imam jahalna, po dve jahalni kobili pa mislim iti še drug mesec.

Omenili ste besedo turizem; to je na Notranjskem precej neznana stvar. Vidim, da imate tudi zprav- ljivčka. Odkod takšen pogum?

Spomnil sem se spomladi in upajmo, da bo počasi steklo. Po- časi. V naši občini turist nima kje jesti, ne kje spat. To je najbolj

Foto: Ljubo Vukelič

važno. Obiskali so nas že Italijani, pa Amerikanci... Zanimanje je.

Za zdaj ste še edini?

Zaenkrat edini.

Kaj pa mora človek, ki prvič vidi

Foto: Ljubo Vukelič

17. januarja ob 17. uri bo v Gradu Snežnik predstavitev knjige z naslovom ETNOLOŠKA TOPOGRAFIJA SLO- VENSKEGA ETNIČNEGA OZEMLJA – 20. STO- LETJE – OBČINA CERKNICA, avtorja Ralfa Čeplaka. Ob 19. uri pa bo v grajskih prostorih koncert kitarista Marinka Opaliča.

Kdo je kdo

Površina: 420 km²

Število prebivalcev: 15.078

Število zaposlenih: 5166

Število brezposelnih: 255

Predsednik SO: Janez Okoliš

Podpredsednik SO: Franc Škrabec

Predsednik IS: Peter Hribar

Podpredsednik IS: Maksimilijan Turšič

Predsednik DPZ: Alojz Kranjc

Predsednik ZZD: Rajko Palčič

Predsednik Zbora KS: Nada Skuk

Poslanci v Republiški skupščini:

Zbor občin: Leopold Frelih

ZZD: Zdravko Zabukovec, Franc Perko

ZDRAVSTVENO VARSTVO ŽIVALI

Septembra lani so idrijski veterinarji vpeljali novo obliko sodelovanja pri zdravstvenem varstvu živali med ambulantno in kmeti. V bistvu gre za to, da veterinarska ambulanta in kmet, ki želi sodelovati, podpišeta pogodbo, s katero veterinarska ambulanta nudi v letu po podpisu le-te vse zdravstvene in druge dogovorjene preventivne storitve. Kmet plača ob podpisu pavšalni znesek, za katerega se z veterinarsko ambulantno dogovorita. Doslej smo podpisali že blizu 60 pogodb. Odziv je pri kmetih zelo ugoden.

Razlogov je več. Pred nekaj leti je bilo v idrijski občini pri Zavarovalnici Triglav zavarovanih kakih 80 odstotkov plemenskih živali in nekaj manj pitancev. V zadnjih treh letih pa se je vse več kmetov odločilo za prekinitve zavarovanja, v katero je bilo vključeno tudi zdravljenje živine, predvsem zaradi

visoke zavarovalnine in inflacije, ki sta že v nekaj mesecih izničili vrednost živali. Ker pa so z inflacijo naraščale tudi cene veterinarskih storitev, so kmetje mnogokrat prepozno sporočili, kaj jih tare in zato zdravljenje živali ni bilo uspešno. Drugi razlog, ki nas je navedel v nov način in odnos z živinorejci, je bil tudi v tem, da smo po medsebojni pogodbi z zavarovalnico dobili 50 odstotkov pobrane premije, ki pa ni zadoščala za normalno poslovanje, saj je bila vrednost storitev zaradi inflacije tudi večkrat presežena. Tretji in najpomembnejši razlog pa je v tem, da smo se v skladu s tržnim obnašanjem in pojavu konkurence, odločili sodelovati s kmeti brez posrednikov, to je le na temelju strokovnega dela in medsebojnega zaupanja.

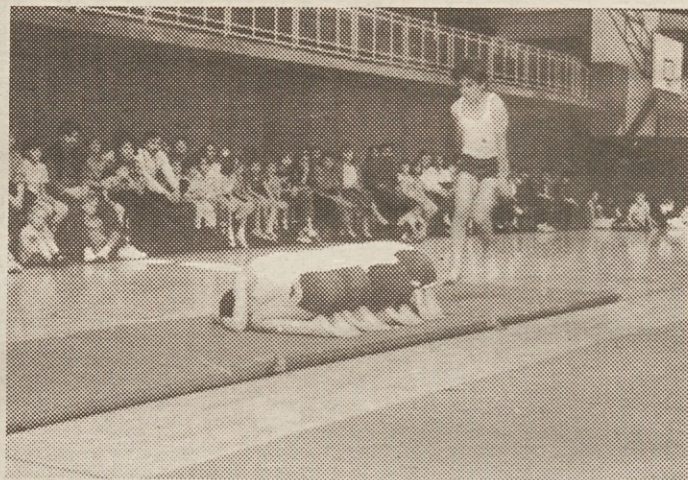
S pogodbo se kmet in ambulanta dogovorita, katere vrste živali naj bi zdravili, pri čemer veterinarji

v zameno nudijo vse usluge, z izjemo odprave plodnostnih motenj, razen če v pogodbi tudi to ni določeno. Ambulanta se zavezuje tudi za enkratni brezplačni servis molznega stroja in dvakratni letni pregled krav molznic na mastitis. Ker ne gre v našem primeru za klasično zavarovanje, kmetu ne priznamo odškodnine za morebitni pogin ali zasilni zakol. Seveda pa pogodba nalaga obveznosti tudi kmetu. Slednji mora zagotavljati primerne rejske in zoohigijske pogoje reje živali, ter ambulantno sproti obveščati o sleherni zdravstveni spremembi živali. Če kmet v tekočem letu rabi manj veterinarskih uslug, mu v prihodnjem letu priznamo poseben popust, če pa se je število in vrednost storitev nenormalno povečala, potem se tudi pavšal temu primerno za naprej sorazumno poveča.

Bogo Fatur

Modra dvorana včeraj in danes. Jutri pa...

14. februarja lani so po nalogu inšpektorjev v Idriji zaprli veliko športno (modro) dvorano. Zaradi razmočenosti talnih oblog in nevarnosti, ki so jih le-te pomenile za njene uporabnike. Odtlej pa do danes ob slehernem deževju vanjo neusmiljeno teče, na ljubljanskem temeljnem sodišču se vrstijo obravnave proti Termiki, ki je preko podizvajalca iz Trebinja prekrivala streho, dvorana pa je uničena.

O modri »plehnati« zgradbi sredi Idrije je bilo prelitega že precej črnila. Še veliko več je bilo o tej katastrofi izrečenih besed in mi bi danes zadeli žeblico na glavico samo, če bi lahko kaj več napisali o prihodnosti te nesrečne zgradbe. Žal pa o tej v Idriji nihče ne upa in ne more napovedati prav nič zanesljivega. Ostaja torej zgolj brskanje po preteklosti. V poduk in opomin na strahotno drago šolo, ki jo v Idriji obiskujejo več kot dve desetletji gradnje neustreznih plehnatih škotel, ravnih streh...

Ker ima Idrija eno samo pokrito športno dvorano, ob njej pa kronično pomanjkanje športnih površin, je bila seveda odločitev za postavitev nove dvorane v okviru tretjega občinskega samopriskpeva (danes je v teku že peti samopriskpevek) hvale vredna. Pa se je hitro izkazalo, da bo denarja za njeno dokončanje premalo. Z nemajhnimi težavami so ogromno kovinsko ogrodje le pokrili in nedokončano dvorano (puščajočo streho so sproti krpali) s pridom uporabljali v najrazličnejše namene. Vse do neslavnega pretepa, ki je dvorano naredil »slavno« po

Jugoslaviji in jo vnovič osamili v Idriji. Zgodam in nezgodam navkljub so tu vnovič nastrgali toliko denarja, da je dvorana končno lahko usposobljena sprejela mlade športne nadobudneže.

Veselite se bilo kratko. Fotografiji, ki kaže isti del dvorane sta bili posneti v času slabega leta dni in sta za katastrofo najbolj zgovorni. No, danes so dobršen del uničenega parketa s 1500 kvadratnih metrov površine že odstranili. Medtem, ko ga nalagajo v peči, pa čakajo na izid sodne obravnave. Ne glede na vrsto izvedenskih mnenj (večina med njimi krivdo za puščajočo streho nalaga nesolidni izvedbi, neustreznim materialom...) in ne glede na izid leto dni trajajoče sodbe, jedro problema ostaja propadla zgradba. Pravzaprav denar, ki ga bo vnovič

potrebno zbrati za njeno usposobitev, namenu in potrebam ustrezno.

Občinski odbor za šport je jeseni začel iskati ponudnike za trajno sanacijo modre dvorane. Prispelo jih je šest. Za najugodnejšo med njimi bi bilo pred dvema meseci potrebno odšteti 5,1 milijona dinarjev. Za dokončanje del na sanitarnem delu objekta, garderobah in predelnih stenah skladno z idejnim projektom, pa bi morali v Idriji zagotoviti še dodatnih 11,1 milijona dinarjev. To pa so seveda številke, ki napovedujejo, da bo športna dvorana še nekaj časa burila duhove po Idriji. Vse kar je ob tej katastrofi mogoče danes zapisati dobrega je to, da ga v tem kraju ni več, ki bi si upal pomisliti na obnovo ravne strehe. Pozdravljene dvokapnice!

SAD

100 NOVIH TELEFONOV: Na pobudo idrijskega Kolektorja in ob pomoči še nekaterih drugih firm, so te dni zaključili milijon dinarjev vredno naložbo. Od pošte v mestnem središču do industrijskega območja v Vojkovi ulici so napeljali blizu 2 kilometra telefonskega kabla, na katerega bodo lahko v prihodnje navezali še dodatne telefonske linije v Grilčevi ulici. Sredstva so poleg omenjenega Kolektorja prispevali še: Kmetijska zadruga, IMP-tovarna inštalacijske opreme in Zidgrad. S to naložbo so si ti delovni kolektivi po okrepitvi telefonske centrale v občinskem središču zagotovili dodatnih sto telefonskih priključkov.

ŠE-F

PRAZNIK CERKLJANSKIH RADIJCEV: Z javno radijsko oddajo, v kateri je sodelovalo veliko nekdanjih in zdajšnjih sodelavcev, so v Cerklnem proslavili 20-letnico tamkajšnjega radia. občinstvu sta se med drugimi predstavila in obudila spomine izpred dveh desetletij tudi starosti, člana ustanovne skupine JANEZ JERAM in JOŽE BIZJAK. Tisti, ki niso našli prostora v prepolnem gasilskem domu, so prireditve spremljali v neposrednem radijskem prenosu. Sicer pa je Radio Cerklje ob svojem jubileju izdal spominsko mapo ter ovojnico s spominskim žigom. Slednjo so poslali tudi našemu novopečenemu uredništvu. V Notranjskem časopisu jo predstavljamo še vam.

ŠE-F

KDO JE KDO

Površina: 425km²
Število prebivalcev: 17.266
Število zaposlenih: 6.779
– v gospodarstvu: 5.777
– v negospodarstvu: 1.002
– brezposelnih: 280

Janez Podobnik: predsednik skupščine občine
rojen: 1959
poklic: zdravnik splošne prakse
delo, ki ga opravlja: zdravnik v Zdravstvu Idrija, ambulanta Cerklje

Tomaž Pavšič: podpredsednik skupščine občine in poslanec v zboru občin republiške skupščine
rojen: 1931
poklic: umetniški zgodovinar
zaposlen v idrijskem Mestnem muzeju kot kustos

Milan Božič: predsednik izvršnega sveta
rojen: 1942

poklic: arhitekt
delo predsednika izvršnega sveta opravlja poklicno

Jurij Bavdaž: predsednik Druženopolitičnega zbora
rojen: 1928
poklic: predmetni učitelj
upokojeni ravnatelj Mestnega muzeja in idejni vodja delavske stranke Naprej

Metod Sedej: predsednik Zbora združenega dela
rojen: 1948
poklic: ekonomist
zaposlen v Eti kot pomočnik glavnega direktorja za gospodarjenje in naložbe

Jože Jesenko: predsednik Zbora krajevnih skupnosti
rojen: 1936
poklic: visoka kvalifikacija
direktor Mlinotestove pekarnice v Idriji

Marjan Podobnik: poslanec v zboru občin republiške skupščine
rojen: 1960
poklic: inženir kmetijstva
tajnik Slovenske kmečke zveze – ljudske stranke

Pomanjkanje programov in... denarja

Z mag. Stanetom Prosenom, županom v Ilirski Bistrici, smo se pogovarjali o aktualnih problemih v njihovi občini. Seveda sta bili osrednji temi naraščajoči gospodarski in s tem tudi socialni problemi. Ni smo pa mogli tudi mimo ekološke tematike.

Kakšna je trenutna gospodarska situacija v občini? Slišali smo za pričetek stečajnega postopka v TOK (Citronska kislina), pred stečajem sta Grafika in Vezenine, pa tudi ostala podjetja so v težavah.

Res je, konec prejšnjega leta se je začel stečajni postopek v Citronski kislini, s slabo likvidnostjo in pogostimi blokadami se srečujejo tudi ostala naša podjetja, npr. Lesonit. V Vezeninah smo pred kratkim dosegli deblokado računa s tem, da je Izvršni svet občine iz proračuna zagotovil sredstva, prav tako jim je odložil plačilo občinskih prispevkov. Na ta način so si lahko izplačali novembrske plače. V Vezeninah pripravljajo sanacijski program, s katerim naj bi omogočili preoblikovanje podjetja in seveda proizvodnih programov. V ilirsko-bistriškem oddelku Vezenin vidijo edino perspektivo v odcepitvi od matičnega podjetja.

Trenutno ima dobre možnosti Plama, ki ima od vseh podjetij v občini edina močen razvojni odelek in nove programe. V Plami so pred preoblikovanjem v štiri samostojna podjetja. Težave in socialne pretrese lahko pričakujejo v bivšem TOZD Galvanika.

Transport nas o svojih težavah ne obvešča, slišati pa je, da imajo likvidnostne probleme.

Posebno poglavje predstavlja Grafika. Zaradi razprtij med vodstvom in sindikatom je prišlo do sporazumnega odstopa direktorja, ki pa je bil hkrati tudi komercialni direktor. Po tem odstopu so se seveda pričele finančne težave, predvsem zaradi neizpolnenih rokov in izgube poslovnih partnerjev. Imajo tudi težave z vodilnimi in strokovnimi delavci. Po mojem mnenju ima Grafika z dobrimi kadri med vsemi podjetji naše občine najboljše perspektive.

Ima občina pripravljene socialne

programe, npr. za prestrukturiranje nezaposlenih?

Ne, nobenih takih programov ni pripravljenih.

Kaj pa novi proizvodni programi in njihovo financiranje?

Tudi teh ni. Brez finančne pomoči pa se bodo tudi podjetja težko rešila. Za sanacijo ostalih treh podjetij na TOK bi bilo potrebnih 50 milijonov din. Vlada sredstva sicer obljublja, vendar denarja ni. No, pri TOK naj omenim še to, da bi zaradi močnih pritiskov morali ukiniti proizvodnjo citronske kisline tudi, če bi denar bil. Sicer pa ob morebitni finančni pomoči načrtujejo samo finalni del proizvodnje, kristalizacijo. Prefermentirano lužnico, to je začetni del, pa bi uvažali. Na ta način bi zmanjšali onesnaženje za 50 %.

Omenjate razne pritiske na tovarno. Bi temu lahko rekli politični problem?

Lahko. Zelo glasni so Zeleni naše občine, pritiske čutimo tudi iz Sežane in zamejstva, poseben problem pa predstavljajo Škocjanske jame, ki so pod varstvom UNESCO.

Kako pa je z razvojem podjetništva v občini? Imate dovolj mladih podjetnikov z ustreznimi znanji? Vemo, da nekatere občine po Sloveniji organizirajo posebne tečaje, s katerimi naj bi podjetnikom pomagali premostiti začetne težave pri poslovanju in vodenju podjetij. Ima tudi vaša občina podobne načrte?

Konkretnih načrtov na tem področju naša občina še nima, v pripravi pa je poseben elaborat, ki bo zajemal raziskave na področju drobnega gospodarstva, dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in na področju turizma. Omeniti moram tudi gradnjo obrtne cone. Pri tej izgradnji sodeluje tudi goriško podjetje, ki je pripravilo poseben elaborat, je pa hkrati tudi sovlagatelj pri gradnji. Načrtujemo pa večerno šolo za kmetice, kjer naj bi udeležence seznanili z možnostmi dodatnih dejavnosti, kot so npr. razni izdelki domače in drobne obrti, kmečki turizem.

V vaši občini ne moremo mimo ekoloških problemov. Prav te dni je prišla v javnost novica o peticiji prebivalcev Rečice, v kateri zahtevajo zavarovanje pred zastrupitvami okolja. Slišali smo tudi o rezultatih akcije Zelenih, ki so vzeli vzorce zelja iz sedmih različnih rastišč, pri vseh pa je dokazana vsebnost fenolov in lesnega prahu.

Za bistriško kmetijstvo pomenijo ti rezultati hud udarec, saj je poleg živinoreje in pridelovanja krompirja, vzgoja zelja med najpomembnejšimi kmetijskimi dejavnostmi. Zeleni so od inšpekcijskih služb zahtevali, da redno analizirajo vzorce mleka, mesa, povrtnin in vode, pri čemer jih je podprl tudi občinski izvršni svet. Ker zaradi pomanjkljivih zakonskih predpisov in pravilnikov Lesonit ne more biti

kaznovan, so Zeleni predlagali, naj kmetje in zadruga zahtevajo odškodnino. Opisani primer je jasen dokaz, da potrebujemo popis virov onesnaževanja, njihovo lokacijo in seveda natančne pravilnike o dovoljenih koncentracijah posameznih strupenih snovi v okolju. Ti pravilniki morajo biti usklajeni z evropskimi normativi in standardi.

Kaj pa sanacija ostalih ekoloških problemov v občini?

Trenutno se ukvarjamo z iskanjem lokacije za centralno komunalno smetišče. Prebivalci Jelšan so namreč s peticijo zahtevali, da se sedanje smetišče zapre do konca leta 1991. Sedaj iščemo novo lokacijo skupaj z občinama Postojna in Sežana. Novo odlagališče naj bi bilo urejeno tako, kot so danes urejena sodobna smetišča drugod po svetu. Pri iskanju najustrežnejše rešitve bomo verjetno sodelovali z avstrijskimi strokovnjaki. Skupno rešitev s sosednjimi občinami iščemo tudi zato, ker bi bilo sodobno urejeno smetišče rentabilno za tako število prebivalcev, kot ga imajo vse tri občine skupaj.

Poseben problem bo predstavljala sanacija divjih odlagališč, ki jih na področju naše občine ni malo in predstavljajo potencialne onesnaževalce vode.

Poglavje zase pri čiščenju voda, oz. sanaciji reke Reke predstavlja izgradnja komunalne čistilne naprave. Z gradnjo bi morali pričeti že v lanskem letu, vendar smo imeli zaplete z izbiro lokacije pri Topolcu, načrtovana postavitve je sedaj nekoliko nižje ob Reki. Gradnja čistilne naprave bo financirana iz lastnih sredstev, računamo pa tudi na ekološki dinar in mednarodne kredite.

Kaj pa preureditev nove TOK-ove čistilne naprave v komunalne namene?

Kakšne so dejanske možnosti preureditve ne vem. O tem bi morali svoje mnenje povedati izključno strokovnjaki.

V novoletni številki našega časopisa smo objavili novoletne obljube notranjskih županov svojim volilcem. Ker vas takrat nismo mogli dobiti, nam nekaj obljubite sedaj, po novem letu!

Težko je obljubljati sedaj, ko vemo, da se bodo stvari v tem letu še poslabšale, mislim predvsem na stanje v gospodarstvu, s čimer pa je povezan tudi standard. Edino rešitev vidim v dobrih programih, s čimer je povezan tudi dotok svežega kapitala. Velik uspeh za nas bo tudi, če nam bo uspelo obdržati naša podjetja, v njih kolikor toliko normalno gospodariti, ter obdržati vsaj takšno stopnjo zaposlenosti, kot jo imamo sedaj. Leto, v katerega vstopamo, bo hujše od preteklega, ljudje se bodo morali marsikomu odpovedati, zato morajo pred seboj videti nek cilj. Upam in želim, da bi bili del teh ciljev tudi načrti naše občine.

ša

Zadnji koncert v letu

Klubovci iz MKNŽ so nam omogočili prijeten zaključek leta. Koncert v petek, 28. 12. 1990, je bil pravi desert za ljubitelje rocka, kajti prikazal nam je tisti kozmopolitski »feeling«, ki je aktualen tudi neke drugje.

Skupina Straw dogs iz Bostona so nam zaigrali rock devetdesetih, ki so »sfrizirana šestdeseta« z boljšo produkcijo, več energije ter zavestjo da je to le rock'n'roll in nič drugega. Pevec John nam je kasneje v pogovoru dejal, da so njihovi vzori Iggy Pop in Stooges, sicer pa da je prijetno presenečen v MKNŽ, kajti ni pričakoval, da se bo v delčku vzhodne Evrope počutil kot doma, v kakšnem ameriškem klubu.

MKNŽ je bil nabito poln do jutra, le piva je zmanjkalo proti koncu.

Tekst M.S., foto: M. G.

Nova kmetijsko-svetovalna služba v Ilirski Bistrici

Za obisk novo ustanovljene Kmetijsko-svetovalne službe sem se odločil po ugodnem sprejemu te službe med ljudmi. Tale zapis pa je nastal po pogovoru z Darjo Zadnik, Rafaelo Zejn in Vianejem Vičičem, ki pokrivajo področje poljedelstva, sadjarstva in živinoreje.

Ideja o ustanovitvi kmetijsko-svetovalne službe je prišla iz Republiškega komiteja za kmetijstvo. V Il. Bistrici deluje že od začetka lanskega oktobra v okviru Kmetijsko-veterinarskega zavoda Nova Gorica, svoj sedež pa ima na Vilharjevi 6, kjer je tudi Veterinarski zavod. Je med prvimi tovrstnimi ustanovami v Sloveniji, kar nekoliko preseneča, je pa za ilirskobistriško kmetijstvo več kot potrebna.

Kmetijsko-svetovalna služba bo delovala neodvisno od zadrug, vendar za vse in vsakogar, kar je novost. Vsak, ki želi pomoč službe, se lahko oglasi vsak delavnik med 7. in 9. uro. Če pa svetovalci niso na terenu, so vam na voljo do 15. ure. Služba trenutno deluje na področju živinoreje in poljedelstva za občino Il. Bistrica, s sadjarskimi nasveti pa pomaga tudi v Postojni in Sežani.

Novoustanovljena služba ima pred seboj veliko nalogo. Med dolgoročne spada inventarizacija kmetij, ki zajema: popis velikosti kmetije, strukture zemljišča, števila in vrste živine, proizvodnje in delovne sile; izdelavo investicijskih programov; uveljavljanje sredstev za investicije; spremljanje izvajanja investicijskih programov; stro-

kovno usposabljanje za nove tehnologije, tekoče svetovalno delo; pripravo in izvajanje programov dodatnega izobraževanja kmeta in njegove družine; sodelovanje z drugimi kmetijskimi službami, občinsko upravo, hranilno-kreditno službo, laboratoriji, selekcijo ter veterino...

Svetovalna služba se bo posvetila tudi dejavnostim, ki so bile doslej zapostavljene. Posebna skrb bo veljala kmečkemu turizmu, kjer ima posebno vlogo aktiv kmečkih žena, ki ga vodi Mirjam Furlan. Nekoč je bilo na bistriškem razvito tudi pletarstvo, pozabiti pa ne smemo tudi sloveče brkinske slivovke.

Trenutno poteka zimska kmetijska šola, ki jo obiskuje 26 tečajnikov. Predavanja so dvakrat tedensko, šola pa bo trajala dve zimi. Vsi tečajniki že imajo poklicno ali sred-

njo šolo, eden ali dva pa celo višjo. To pa je zgovern podatek o težkem gospodarskem položaju in o naraščajoči brezposelnosti v občini.

Z bežnim pregledom razvoja kmetijstva na bistriškem, ki je bil večinoma v rokah Kmetijske zadruge, lahko ugotovimo, da je ta dejavnost doživljala neobičajna nihanja. Kljub rodovitni dolini reke Reke, možnostmi sadjarstva, poljedelstva in živinoreje v Brkinih, kljub velikim pašnim površinam nad dolino, je bilo kmetijstvo, verjetno tudi zaradi občinske politike, zapostavljeno.

Upajmo, da je z ustanovitvijo nove svetovalne službe zavel svež veter, ne le v kmetijstvu, ampak tudi na področju zaposlovanja in ekologije. Vse to pa je v naši občini več kot potrebno.

Viljem Grlj

Po Ilirski Bistrici se šušlja, da se bo trgovsko in gostinsko podjetje reorganiziralo. Lokale in restavracije, ki jih Ilirija premore kar nekaj, bodo dali v najem zasebnikom. Le kdo bo to? Govori se vse mogoče, največ možnosti za to pa imajo zaposleni v teh lokalih. Vložili so svoj trud, pravijo odgovorni, zato imajo do najema tudi največ pravic. Toda v Evropi, v katero si vsi tako zelo želimo, bi takšno dejanje obravnavali kot gospodarski kriminal, kajti tam vedo: Šele na javnem natečaju se podjetje odloči za najugodnejšo ponudbo, ne pa na podlagi nekakšnih »pravic«.

Marko Seketin

SI ŽELITE, DA BI IMELI SVOJO VILO, JAHTO IN ŠPORTNI AVTOMOBIL? ČE JE TAKO, POTEM VAM TEH VRSTIC NI TREBA PREBRATI DO KONCA!

Če pa hočete, da vam sem ter tja v žep kapne kakšen dinar, si vzemite čas in PREMISLITE! NOTRANJSKI INFORMACIJSKI CENTER IŠČE UČENCE, DIJAKE, ŠTUDENTE, BREZPOSELNE, NEZAPOSLENE, ZAPOSLENE, UPOKOJENCE ki bi poprijeli za zanimivo delo ob koncu tedna in za to prejeli solidno plačilo.

Če menite, da bi lahko prodajali ali raznašali NOTRANJSKI ČASOPIS naročnikom v občinah: Cerknica, Idrija, Ilirska Bistrica, Logatec, Postojna in Vrhnika, nam to ČIMPREJ sporočite na naslov: NOTRANJSKI ČASOPIS, p.p. 28, 61370 LOGATEC, ali pa nas pokličite na telefonsko številko: (061) 741-414.

KDO JE KDO

Površina 480 km²
Št. prebivalcev 14842
Zaposleni: podatki za oktober 1990 – družbeni in zasebni sektor skupaj: 4678
Nezaposleni – december – pred stečajem v TOK: 400

PREDSEDNIK SO:
Mag. Stane Prosen, dipl. vet., SKZ, 52 let

PREDSEDNIK IS:
Jože Rolih, dipl. ekonomist, neodvisen, 39 let
PREDSEDNIK ZSD:
Franc Keš, inž. lesarstva, neodvisen, 40 let
PREDSEDNIK ZKS:
Ivan Barba, varnostni inženir, neodvisen, 39 let
PREDSEDNIK DPZ:
Rudi Celin, dipl. agronom, SKZ, 45 let

Poslanci v republiški skupščini
ZBOR OBČIN:
Volk Milan, dipl. pravnik, Zeleni Il. Bistrica, 34 let
DPZ: Peter Reberc, absol. FSPN, SKD, 25 let

Gremo v gledališče

Mnogi poznate Vrh sv. Treh Kraljev (Vrh nad Rovtami) le kot lepo notranjsko planinsko točko, kot hrib, s katerega seže pogled na velik del Slovenije. V teh slikovitih, hribovitih krajih pa žive tudi ljudje. Trdo življenje, naporen delavnik, boj za obstanek in stalna povezanost z naravo, je oblikovalo trdne, pokončne ljudi s svojimi navadami, običaji in kulturo. Življenje daleč drug od drugega je naredilo te ljudi nekoliko samosvoje, vendar z globokim čutom za skupnost in kraj. Če bi tu ljudje ne bili tako zavzeti za kraj in njegov napredek, bi bil le-ta danes le še redko naseljen. Ljubezni do domače zemlje, duh staršev, predvsem pa pridne roke ohranjajo kraj lep in pester v svojih posebnostih.

Rad bi pokazal na eno od mnogih znamenitosti kraja. To je gledališka skupina. Čeprav ima kraj le okrog 300 prebivalcev, je tu gledališče že prava tradicija. Začetek je bil takoj po vojni. Prav v trenutkih največjih preiskusenj, ko je že tako majhen kraj izgubil skoraj vse fante, so se mladi zbrali in pripravili igr. Prva je bila nared že decembra 1945. To je bil prehud izziv takratnim oblastem, ki so mislile uničiti vso staro kulturo, zato so igr prepovedale. Toda to mladim

ni vzelo volje in moči. Leta 1946 so na prostem pripravili Jurčičevega Desetega brata. Pri pripravi in uprizoritvi je sodelovala skoraj vsa takratna mladina. Ker je fantov primanjkovalo, je moralo marsikatero dekle odigrati moško vlogo. Premiera ni bila prepovedana in uspeh je bil enkratni. To je bil eden največjih dogodkov v kraju po vojni. Od tedaj na Vrhju živi gledališče.

Danes se je tudi življenje na vasi spremenilo. Stara nasprotja se počasi blažijo, skoraj vsi mladi hodijo v bližnja mesta v službo ali v šolo, le malo časa preživijo doma. Vendar pa je v mladih ostala kri staršev. Zato tradicija živi dalje. Več kot pol mladine (30) se aktivno priključuje delu na odru. Starejši odhajajo in prihajajo mlajši, zato skupina vedno ostaja mlada in polna energije. Vsako zimo je na šolskem odru vsaj ena premiera.

Čeprav se danes gledališče hitro spreminja, mladi na Vrhju ostajajo zvesti gledalcem. Igrajo predvsem lahke in vesele tekste. Ostajajo vaški oder, ker vedo, da s tem najbolje služijo svojemu občinstvu. Ne zanemarjajo pa kvalitete. Vztrajno hodijo na vaje skoraj vso zimo (do 35-krat). Zaradi zavzetega dela in ustrezne izbire iger so dobili širok krog zvestih gledalcev. Tudi letos bo prav kmalu nova premiera.

Na kratko sem vam predstavil to lepo posebnost, ki krasí že tako lep kraj – Vrh sv. Trije Kralji. Več o tej in še o mnogih drugih, pa boste lahko prebrali v knjigi o kraju in njegovih ljudeh. Njen izid pričakujejo v sezoni 1991/1992.

Marko ŽUST

Logatec - iz preteklosti za prihodnost

»Črtice iz življenja kraja in obeh župnij«

Ocenjevati knjigo je, kot da bi ocenjeval človeka...

Knjiga o »Logatcu« ni znansveno delo, temveč je zbirka dogajanj, spominov in dostopnih virov, ki seznajajo bralca z dogodki

v preteklosti in mu nudijo nasvete za prihodnost. Spoznavati kraj pomeni spoznavati čas in dogajanja, ki so oblikovala podobo vsega tistega, kar vsak dan čutimo in doživljamo. Delo je nastajalo kot

skupnost, ki je v slogi obnovila župnijo v Dolnjem Logatcu. Niso potrebne velike besede, temveč rezultati, ki so vsem na očeh in vsem na oceno. V knjigi ne gre samo za golo naštevane suhoparnih dejstev, temveč za živo in sočno pripoved o kraju in ljudeh. Da ne bi ponovno naštevati! Hiša je potrebno zidati od temeljev dalje... in ta knjiga je temelj. Temelj za vse tiste, ki želijo spoznavati preteklost in samega sebe. Zgodovinski spomin je last vseh, ki delajo in živijo v določenem kraju in času. Malo je knjig, ki bi bile podobne tej. Pa vendar! Pravijo, da vsaka ptica ljubi svoje gnezdo. Ta pogovor velja tudi za ljudi. Skoraj vsak odrasel se z radostjo spominja svojega rojstnega kraja, kjer je zagledal luč sveta, kjer je tekla njegova zibelka in kjer je njegova mati pela »aja tutaja«... »Vsakdo se spominja dogodkov in stvari, ki mu dopolnjujejo podobo vsega tistega, kar je spoznaval, doživel in občutil. Ta knjiga te občutke prinaša. Prinaša del vsega tistega, kar imamo vsi radi in kar vsi nosimo v sebi. Ne samo slogovno in sporočilno, temveč tudi grafično in oblikovno, delo dosega nivo, ki ga pri podobnih delih lahko samo slutimo.

Škoda, da podobnih krajevskih zgodovinskih pregledov ni več. Z vsemi podobnimi deli bi bili bogatejši – za resnico, za spomine in nasvete, ki so jih stoletja oblikovali naši predniki. Naj to zveni kot razmišljanje. Ocenjo si mora ustvariti vsakdo sam. Pri vsem tem pa ne gre pozabiti na trud, ki je bil vložen v to knjigo, v vseh štiristo strani, v vsako fotografijo in spomin. Bodi to razmišljanje kot povabilo, povabilo za vse tiste, ki cenijo pisano besedo.

MITR

Iz Zdravstvenega doma Logatec so sporočili, da so iz ameriške pomoči prejeli 50 doz cepiva proti gripi, in sicer za otroke nad tremi leti starosti. Za cepljenje se čimprej pozanimajte in prijavite v Otroškem dispanzerju Logatec, tel.: 741-024.

Logatec v znamenju Logaških novic

Logaške novice bodo ponovno začele izhajati

V niškaj obetavnem letu 1991 bodo ponovno pričele izhajati Logaške novice. Skupščina občine Logatec je že na skupni seji 26. 11. 90 imenovala časopisni svet, sestavljen iz predstavnikov političnih organizacij, zastopanih v družbeno političnem zboru, predstavnikov podjetij in ustanov ter predstavnikov krajevnih skupnosti. Za predsednika časopisnega sveta je bil imenovan dr. Zoran Vodopivec – član predsedstva Skupščine občine. Na prvi seji časopisnega sveta 24. 12. pa je bil imenovan tudi uredniški odbor, z glavnim in odgovornim urednikom, Janezom Gostišo.

Nedvomno smo Logaške novice v zadnjem obdobju pogrešali, saj so končno kazale utrip življenja v občini. Sedanji trenutek in jutrišnji dan pa naj bi bil zaobsežen v novih Logaških novicah. Zajeti življenje kraja in celotnega območja Logatca z njegovim celostnim utri-

pom ne bo lahka naloga, toda z dobro voljo bodo pričakovanja uresničena in ohranjen utrip Logatca našim zanamcem.

Razsežnosti Logaških novic

Vsebinska zasnova Logaških novic v preteklosti je posameznikom vzbujala občutek, da se ne morejo aktivno vključiti s svojimi prispevki. Z večjim številom dopisnikov bo uredniški odbor imel dovolj gradiva in možnosti za oblikovanje glasila, ki bo zadovoljilo večino občanov. Zamišljal programske zasnove obsega: obveščanje občanov v gospodarskem razvoju občine, delovanju ustanov, zavodov, organov skupščine in IS, delu društev, krajevnih skupnosti in političnih organizacij; obveščanju občanov o življenju in delu ter ustvarjanje občanov posameznikov; politične komentarje o tekočih dogodkih;

pisma bralcev; kakovostno komentiranje razpisov; sledenje zapisom o napovedanih dogodkih in razvojnih načrtih; ekonomsko propagandna sporočila;

primerno in enakovredno objavljane dogodkov iz središča in z obrobja občinskega območja.

Novice ne bodo omejevale svobode izražanja, vendar naj bi bilo izražanje na kulturni ravni. Uredništvo naj bi se tudi trudilo za čim lepše oblikovanje podobe časopisa.

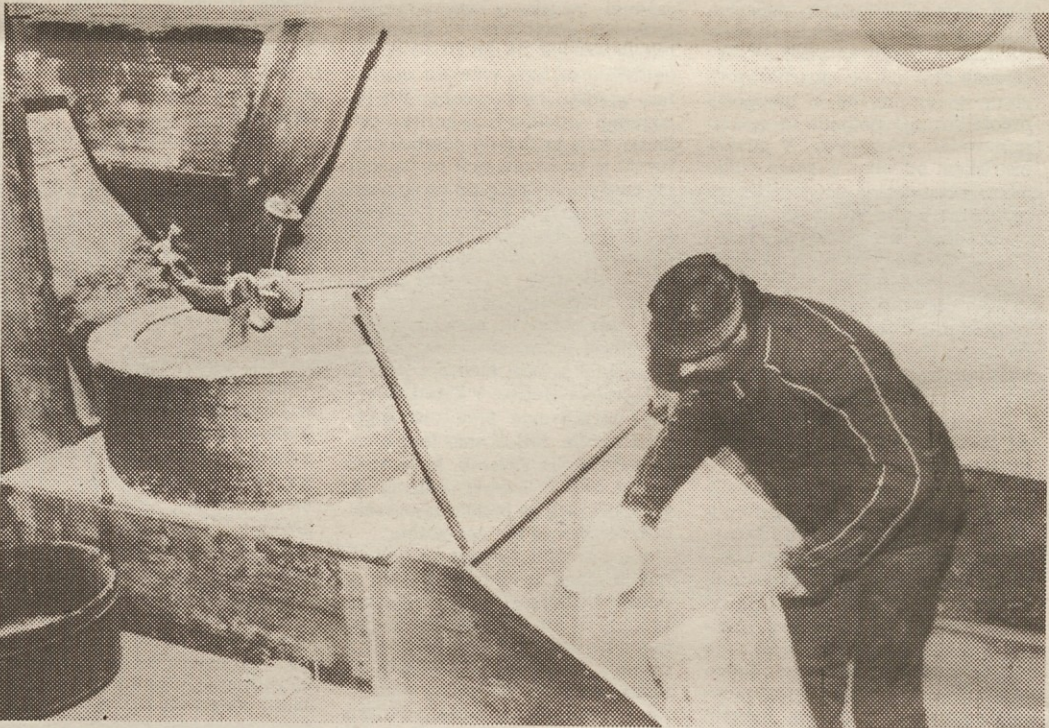
Vsakovrstne ideje bodo dobrodošle

Zamišljal Logaških novic pod občinsko streho naj bi nudile tudi možnosti za zbiranje dobrih idej ne zgolj za financiranje novic, temveč tudi podjetniških, kajti uresničevanje kakršnihkoli želja je pogojeno z idejami. Humoriistično ali ne, v slogi je moč pa tudi uspeh!

A. Č.

Tomažinov mlin je edinstven v Evropi

V Hotedršici voda še vedno poganja mlinsko kolo, kar je danes že prava redkost. Voda potem takoj ponikne v brezno, ki je pod mlinom in česa podobnega na stari celini ni.

Karol Istenič pri polnjenju vreče s črno moko

Foto: Robert Brus

Prava kraška pokrajina se začne zahodno od Hotedršice. Potok Hotenjka je prvi našel pot v kraška brezna na polju. Takoj za vodo so želeli brezna izkoristiti tudi ljudje in brezni, ki sta nekaj deset metrov od ponora, sta bili še posebej primerni. Nad večjim so zgradili mlin, nad manjšim pa so phali ječmen, kasneje so tam imeli slamoreznicu za rezanje smrečja, iz katerega so potem kuhali eterično olje.

Že nekaj deset let ječmena ne phajo več, tudi smrečja ni več tam. V malo brezno je voda namreč lahko odtekala le pol ure, potem je lahko začelo spet požirati šele čez šest ur.

Kronika hotenjske župnije je po vojni izginila, zato ni zanesljivih podatkov o tem, od kdaj se nad velikim breznom vrtijo vodna kolesa. Ustno izročilo pravi, da vsaj od začetka 18. stol. V 300 letih je

mlin zamenjal veliko lastnikov, po 1. svetovni vojni pa so ga kupili zdajšnji lastniki **Tomažinovi**. Pred štirimi leti so se iz mlina odselili še zadnji prebivalci.

Hiša arhitekturno močno odstopa od ostalih hotenjskih notranjskih domačij in mlin je edini v Sloveniji, skoraj gotovo pa tudi v Evropi, iz katerega voda ne priteče na svetlo. Iz potoka je voda po koritih speljana na tri kolesa z lopaticami, od tam pa odteče naravnost v brezno. Vodna kolesa poganjajo prenosna kolesa, oboja pa so pod zemeljsko površino. Prostor za mletje, kjer so trije kamni, je bil do leta 1938 le malo višje, potem pa so ga za 2m dvignili in s tem olajšali prinašanje žita in odnašanje moke. Dve kolesi bi danes še lahko delali, vendar na kolo za belo moko že petnajst let ni nihče mlal, saj je moka iz sodobnih mlinških naprav dosti finejša. Tako se vsako leto vrtil samo še kolo, ki melje moko »na črno« ter koruzo, ječmen in oves.

Od nekoč štirih mlinov v Hotedršici samo Tomažinovnega še niso izpodrinili tisti mlini, ki meljejo hitreje in bolj fino. Lastnik, **Karol Istenič**, pravi, da vzdrževanje zahteva veliko dela. Vse je še vedno leseno in zaradi vode in zraka hitro

trohni. Vodno kolo je izdelano iz bukovega lesa, glavna os in prsti, ki povezujejo prenosno kolo s kamnom, pa so iz hrasta.

O Tomažinovem mlinu ni veliko napisanega, obiskovalcev pa vseeno ni malo. »Včasih pride mlin kdo pogledat, jamarji iz Idrije in Ljubljane so bili v brezno. Že v 30-ih letih so z barvanjem ugotavljali, kam odteče voda. Meritve so pokazale, da se razdeli. Tretjina jo gre na Močilnik in do tam potuje tri tedne, dve tretjini tečeta na Planinskega učiteljskega vsako leto pripeljal svoje študente, potem pa se je verjetno upokojil in zdaj ne prihaja več«, je razlagal Karol Istenič.

Mlin melje počasi, z njim se ne da zaslužiti. To torej gotovo ni vzrok, da Karol vsako jesen požene kolesa edinega mlina, ki je zgrajen nad kraškim breznom. Sicer pa plačilo zaračuna tako, kot so ga mlinarji nekoč – merico vzame. 7% moke je to, pa še od tega se 1% skadi in ostane le tistih 6%. Kdor si bo mlin od blizu ogledal, ga bo gotovo razumel.

Ingrid Kovač-Brus

KDO JE KDO

Površina: 175 km²

Št. prebivalcev: 9729

Št. zaposlenih: 2800

Št. brezposelnih: 191

SKUPŠČINA

Anton Antičević, inženir lesarstva, rojen 1932, predsednik skupščine, stranka LDS

Marcel Štefancič, predmetni učitelj, rojen 1937, podpredsednik skupščine, stranka SDZ

Zoran Vodopivec, doktor medicine, rojen 1954, podpredsednik skupščine, stranka SDP

IZVRŠNI SVET

Vladislav Puc, kovinarski delovodja, rojen 1941, predsednik IS, stranka SDZ

Ana Jaklič, diplomirani inženir, rojena 1956, podpredsednica IS, stranka LDS

Rafael Usenik, diplomirani inženir gradbeništva, rojen 1936, podpredsednik IS, neodvisen

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR

Marko Kek, gimnazijski maturant, rojen 1957, predsednik DPZ, stranka Zeleni

Marjan Jerina, inženir strojništva, rojen 1955, podpredsednik DPZ, stranka SDP

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

Andrej Modic, diplomirani inženir, rojen 1960, predsednik ZZZ, stranka SKD

Slavko Brenčič, strojni tehnik, rojen 1950, podpredsednik ZZZ, stranka SKD

ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Ivan Kobal, diplomirani veterinar, rojen 1935, predsednik zbora KS, stranka SKD

Anton Mihevc, strojni tehnik, rojen 1935, podpredsednik zbora KS, stranka SDZ

REPUBLIŠKI POSLANCI

Štefan Kociper, diplomirani sociolog, rojen 1952, poslanec v RS DPZ, stranka SKD

Marcel Štefancič, poslanec v RS ZO Vladislav Puc, poslanec v RS ZZZ

Ukinitev ambulant v Prestranku in Košani

Prebivalci krajevnih skupnosti Prestranka in Košane se že od pol leta sem razburjajo nad sklepom Delavskega sveta postojnskega Zdravstvenega centra. Le-ta je namreč sprejel sklep, da v obeh omenjenih krajih ukine ambulanti. Kot so nam povedali v KS Prestranek, je sklep prišel nenadoma, brez predhodnih obvestil.

V Zdravstvenem centru pojasnjujejo, da je do take odločitve prišlo zaradi tega, ker se je finančni načrt sredi lanskega leta zmanjšal za 15 %. Zaprtje obeh ambulant je le ena od dvanajstih odločitev, s katerimi poskuša Zdravstveni center zmanjšati porabo in raionalizirati svoje delo.

Razumljivo je, da je odločitev sprožila proteste pri prebivalcih obeh krajevnih skupnosti. Obe ambulanti sta namreč oskrbovali področje z več kot 3000 prebivalci. Prebivalci koškega področja se srečujejo še z dodatnim problemom – oddaljenostjo od obeh centrov, Postojne in Pivke, ter slabimi prometnimi zvezami.

S problemom je bil seznanjen tudi občinski Izvršni svet. Na skupni seji s svetom KS Prestranek v septembru so sprejeli sklep, da IS Zdravstvenemu centru predlaga, da obema ambulantom podaljša

delovanje. Zdravstveni center naj tudi pripravi pregled stroškov obeh ukinjenih zdravstvenih postaj in četrte ambulante v postojnskem Centru, ki so jo odprli po ukinitvi obeh dislociranih oddelkov.

Na naslednji seji občinske skupšine je bil sprejet sklep o ustanovitvi posebne tričlanske skupščinske komisije, ki naj bi problem podrobno proučila in poskušala najti rešitev.

Komisija je svoje ugotovitve predložila že na naslednji seji občinske skupščine. Komisija v poročilu navaja, da je bil sklep sprejet prehitro in brez predhodnega mnenja krajanov, oziroma obeh krajevnih skupnosti. Člani komisije tudi ugotavljajo, da Zdravstveni center ne navaja podatkov o tem, kolikšen je prihranek, če ambulanti ne delujeta. Komisija je v svojem poročilu predlagala še, naj z ukinitvijo počaka do nove zakonodaje, ko bo rešitev možna tudi z uvedbo zasebne prakse.

Zdravstveni center je svoje stališče podkrepil s podatki o stroških obeh ambulant v prvih osmih mesecih lanskega leta, iz katerih je razvidno tudi zmanjšanje obiskov v obeh ambulantah. Gradivu je priloženo mnenje Republiškega sekretariata za zdravstveno in soci-

alno varstvo, ki poleg zahtev po racionalizaciji dela in sredstev navaja tudi veljavne normative za opremo ambulant. Zaradi dobre opremljenosti centralnega laboratorija, bi nakup dodatne opreme pomenil podvojevanje.

Problem se je uradno zaključil v začetku decembra na 6. seji občinske skupščine, kjer so dali na glasovanje predlog, da ambulanti lahko še naprej obratujeta, če se za njuno delovanje najde potreben denar. Ker pa bi to v občini verjetno pomenilo zvišanje participacij, oziroma prispevnih stopenj, delegati predloga niso sprejeli.

Problem obeh ambulant je še en dokaz, da se v zadnjem času, žal, vedno več problemov začne in konča pri denarju. Ljudje smo še posebej občutljivi na stvari, ki se nas dotikajo osebno, kar velja tudi za zdravnike. Prav v omenjenih ambulantah se je pogosto dogajalo, da so se ljudje na svoje zdravnike močno navezali, da so bili to pogosto družinski zdravniki v pravem pomenu besede. Ogorčenost prizadetih krajanov je zato razumljiva, še posebej, če upoštevamo, da smo ljudje pogosto potrebni le zdravnikovega nasveta in prijaznega pogovora z njim.

Mednarodni šahovski turnir v Postojni

V nedeljo se bo v Postojni zaključil odprt mednarodni šahovski turnir Postojnska jama '91. Okoli sedemdeset udeležencev iz Jugoslavije, Sovjetske zveze, Italije in Bolgarije, med njimi pet velemojstrov in velemojstrica, se poteguje za nagrade v skupni vrednosti 100.000 din (prva 25.000 din).

Turnir, ki ga je organiziral Šahovski klub Postojna pod pokroviteljstvom Postojnske jame (soprovitelj je bil še HOT, hoteli-turizem iz Postojne), se je začel 5. januarja v hotelu Jama. Ob odprtem turnirju je vsako popoldne potekal tudi hitropotezni turnir.

Predsednik Šahovskega kluba Postojna Adam Dekanj udeležbo ocenjuje kot dobro, vendar dodaja, da bi se turnirja lahko udeležilo več šahistov iz Postojne in iz sosednjih občin. Tako ni bilo nikogar iz Idrije in Logatca, niti z Vrhnike,

čeprav je tamkajšnji šahovski klub v 1. slovenski ligi zasedel tretje mesto. Iz postojnskega šahovskega kluba, ki ima okoli 70 članov, od tega 20–30 aktivnih, se je turnirja udeležil le predsednik!

Kljub vsemu pa je bil odprt mednarodni šahovski turnir Postojnska jama '91 za ljubitelje šaha prvovrsten dogodek, obenem pa tudi popostritev tamkajšnje turistične ponudbe v teh zimskih dneh.

Srečko Šajn

Pet let literarne revije Fontana

Literarna revija Fontana je začela izhajati leta 1985 v Kopru kot glasilo delavcev Tovarne Tomos. Kljub temu, da revija ni imela uradnega ustanovitelja in podpornika, je živela in rasla dalje. Kakovost revije je začela skokovito naraščati, ker so jo književniki na Primorskem sprejeli za svojo. Odkriva nove talente in že uveljavljene avtorje z obeh strani meje. Revija danes uresničuje zelo originalno pobudo, da bi primorske občine izdajale posamezne številke

Fontane. Tako naj bi posamezne občine predstavile svoje posebnosti ter svoje literarne ustvarjalce.

Torej pet let trme, koracanja in nerodnosti: zgodnje otroštvo in prvi resni koraki.

»...namen izdaje je večkrat. Javnosti želimo predstaviti že znane avtorje, manj znane vsposodbiti k objavi svojih del, neznanim in doslej anonimnim pa po tej najkrajši poti omogočiti predstavitev njihove ustvarjalnosti,« je napisal Silvester Premrl, predsednik Izvršnega sveta Ajdovščina v uvodniku ajdovske številke. Ta številka pa je nova še v nečem. Iz grdega račka se je prelevila v prijetno urejeno revijo. K novemu videzu prispevajo tisk, vezava, likovna in tehnična oprema. Revija je izšla v nakladi 400 izvodov.

Poleg 16. rednih števil je doslej

izšlo še osem samostojnih izdaj v delni samozaložbi avtorjev.

V okviru Fontane organiziramo tudi literarna srečanja, pesniške večere, predstavitve rednih in samostojnih izdaj ter sodelujemo pri oblikovanju Združenja književnikov Primorske...

Želimo, da bi vsaka primorska občina, prav tako pa tudi vse druge občine zunaj regije, ki želijo sodelovati v tem popotovanju in povezanju, prišle na vrsto s »svojo« izdajo vsako drugo leto.

Zato reviji Fontana ob novem letu kot popotnico v culo položimo povabilo v Postojno, Sežano, Il. Bistrico, Logatec, Idrijo, Cerknico, Vrhniko..., kjer jo bomo sprejeli z zanimivimi zgodbami, dobro besedo in s pesmijo o vsem, kar je v nas.

Stojan Ržek

SILVESTROVANJE V POSTOJNSKI PORODNIŠNICI

Kot vsako leto, so tudi letos na prehodu iz starega v novo leto nestrpno pričakovali zadnjega, oziroma prvega novorojenčka. Običaj je že, da sta ta dva otroka deležna posebne pozornosti. Zadnji dan v letu se je **Vandi Opeka – Škrjanc iz Cerknice** rodil fantek Kristjan. Za ime sta se starša sporazumela že

prej, prav gotovo na demokratičen način.

Nestrpno smo pričakovali in ugibali, kdo bo prvi v novem letu. Zanesljivega odgovora niso dala niti ugibanja, niti strokovna ekipa, v kateri so se med prazniki trudili dr. Ilija Tašev, dr. Danica Mahnič, dr. Silvana Žnidaršič ter sestri

Tončka Žagar in Marija Marc.

Po Postojni je bilo nadvse živahno, v zvoniku pa je odbilo prvo polovico ure v novem letu, ko je na svet pokukal fantek Valter, ki se je rodil mami **Martini Mevlja iz Sežane**. Kmalu nato pa je **Vlasta Perhavec iz Kozine** dosegla svojeversten rekord – rodila je dvojčka,

Anjo in Aneja... S tem pa v porodnišnici novoletnega veselja še ni bilo konec. **Dr. Bredi Prunk – Franetič iz Sežane**, sicer zaposleni v tamkajšnjem Zdravstvenem domu, se je rodila hčerka Petra.

Tako se letos v postojnski porodnišnici res ne morejo pritoževati, da med prazniki niso imeli dela. Srečnim mamicam, novorojenčkom in »korajznim očkom« želimo srečo v novem in vseh prihodnjih letih.

Na koncu pa še nekaj statistike. V lanskem letu se je v postojnski porodnišnici rodilo 990 otrok, od tega 500 fantkov in 490 deklic. Rodilo se je deset dvojčkov, posebno razveseljiv pa je podatek, da je bilo lani kar 52 novorojenčkov več kot leto poprej.

Postojnska bolnišnica za porodništvo in ženske bolezni pokriva vse notranjske občine, razen Vrhnike in Idrije, poleg tega pa še Sežano, del Vipavske doline in Čabar.

Osebu te ustanove želimo pri njihovem humanem delu še veliko uspehov in osebnega zadovoljstva.

Štefan Bratina

Od košarkarja do hotelirja

Predsednik Košarkarskega kluba Postojna Iztok Mislej je v telefonskem pogovoru za Notranjski časopis izjavil, da je Peter Vilfan s svojim odhodom, 28. decembra lani, sicer prekršil določila pogodbe, vendar klub proti njemu kljub vsemu ne bo ukrepal. Povedal je, da se Vilfan, potem, ko je brez besed odšel, ni več pojavil, dodal pa je še, da delo postojnskih košarkarjev poteka nemoteno naprej in da so rezultati po teh odigranih srečanjih podobni tistim, ki jih je klub dosegal pred Vilfanovim odhodom. Menda pa je vdušje med košarkarji še boljše in tudi finančne obremenitve kluba so se s tem bistveno zmanjšale.

Uredništvu Notranjskega časopisa pa je uspelo izvedeti, da je Peter Vilfan medtem postal solastnik prenovljenega še neopremljenega hotela s 75 posteljami v Ptuj, za katerega sta s partnerjem odštela Mercator-Investi 900.000 DEM.

dš

KDO JE KDO

Površina: 492 km²
Število prebivalcev: 19.892
Zaposleni– oktober – družbeni in zasebni sektor: 7923
Nezaposleni: december 483

VLADIMIR SLEJKO: župan in delegat postojnske občine v republiškem parlamentu. Rojen l. 1955, ekonomist. Na volitvah je kandidiral kot predstavnik ZSMS – liberalne stranke.

JOŽE MLAKAR: predsednik Izvršnega sveta občine. Rojen l. 1944, profesor biologije. Kandidiral je kot član Socialdemokratske stranke.

MAGDA ČERNE-JAKIN: predsednica Družbeno-političnega zbora. Rojena l. 1952, predmetna učiteljica. Tudi njo je kandidirala ZSMS – liberalna stranka.

VOJKO MIHELJ: predsednik Zbora združenega dela. Rojen l. 1955, dipl. ekonomist, predlagatelj pa je IPK Pivka.

EVGEN POŽAR: predsednik Zbora KS. Rojen l. 1958, dipl. inž. gozdarstva, predlagal ga je Svet KS Bukovje.

O delu postojnskih ribičev

Pred kratkim se je Ribiška družina Postojna zbrala na rednem občnem zboru. Kdor to družino z bogato tradicijo pozna že dlje časa, je lahko hitro ugotovil, da je bilo število članov v »dobrih starih časih« mnogo večje. Družina danes šteje okrog sedemdeset članov, tretjino od tega mladih. Člani ribiške družine so veseli zanimanja mladih, skrb pa jih pomanjkanje mentorjev za mlade ribiče.

Postojnski ribiči so bili vedno vsestransko aktivni, njihova skrb je veljala predvsem naraščajočemu onesnaženju voda in življenju v njih.

Vode v okolici Postojne so v preteklosti slovele po pestrosti ribjih vrst, veliko pa je bilo tudi rakov. Starejši Postojnčani se še vedno spominjajo napisov na tržaških gostilnah, ki so goste vabili na speci-

alitate, pripravljene iz postojnskih rakov. Zaradi močno razširjene račje kuge ob koncu prejšnjega stoletja, pozneje pa tudi zaradi onesnaženosti voda, so raki na postojnskem skoraj izginili. Člani ribiške družine jih zadnja leta ponovno nasekujejo v posamezne potoke.

Ribiči so na občnem zboru napravili bilanco opravljenih nalog v iztekajočem letu. Člani so opravili okrog 890 ur prostovoljnega dela. Obnavljali so Ribiški dom, urejali vodne objekte, reševali ribe in opravili ogromno drobnih del, ki so bila nujna. Ugotavljali so tudi, da pri prostovoljnih delih sodeluje le malo članov, zato pa gre tem vsa zahvala za njihovo požrtvovalnost. Pozdravljamo jih z ribiškimi pozdravom: »DOBER PRIJEM!«

Štefan Bratina

Postojnski ribiči skrbijo tudi za naseljenost voda.
Foto: Š. Bratina

Prometna zmeda

Prebivalci napovedujejo protestni shod; bo le-ta učinkovitejši kot peticije in zahteve, naslovljene na krajevno skupnost?!

Stara cesta sodi med prometno neurejene ulice na Vrhniki. Peticije in zahteve tamkajšnjih krajanov so naletele na gluha ušesa, ali pa mlini pristojnih institucij meglejo prepočasi. Čeprav je Stara cesta pred leti postala prevozna le v eno smer, se prometni nered nadaljuje. Z razcvetom zasebnih trgovin, lokalov in drobne obrti, je postala prometno preobremenjena.

Pločniki, namenjeni pešcem, so natrpani z avtomobili, neodgovorno parkiranje pa moti tudi stanovalce. Zaradi tega so zagrozili, da bodo s protestnim shodom ulico zaprli za ves promet. Zahtevajo, da se dovoli vožnja z avtomobili izključno prebivalcem Stare ceste in da se časovno omeji promet, namenjen dostavi. Ob Stari cesti je tudi nekaj primernih mest za ureditev parkirišč, žal pa o tem nihče ne razmišlja.

Želja vrhniškega župana je, da se Stari cesti povrne nekdanji ambient in da se ohranijo arhitekturne dobrine v prvotni obliki. Obstaja zamisel, naj bi pločnike odstranili, cestišče poglobili za dobrih 40 centimetrov in ga tlakovali po rimskem vzorcu. Takšni ambiciozni načrti imajo običajno eno težavo; nikoli se ne ve, kdaj bo na razpolago dovolj denarja, da bodo uresničeni!

Vračanje k romantični preteklosti pomeni tudi neobhodno ureditev prometne zmede, ki vlada sedaj; zagotovo tudi v preventivnem smislu, da se zagotovi večja varnost pešcev in otrok. Zahteve stanovalcev zaslužijo več pozornosti in resnih obravnav odgovornih, kajti protestni shod bo v danih okoliščinah zagotovo učinkovitejši. In komu je malo mar, če do njega pride?

Nekoč Krpanova kobilica – danes na »tisoče konjev«
Foto: J. Grampovčan

Spomini na čase, ko se v vrhniški ekipi nista sramovala igrati velikana svetovne košarke: Krešimir Cosić in Slobodan Subotić, čeprav Vrhnika ni premogla niti dvorane in so se tekme igrale v Logatcu.

UDARI, NAVALI – NA KOŠ, KOŠ, KOŠ!

Nekoč pokalni zmagovalci Slovenije, danes kandidati za izpad iz območne lige

Lep je spomin na zlata obdobja vrhniške košarke izpred dveh desetletij, žal pa že počasi blede. Uspehi so se vrstili: pokalni zmagovalci Slovenije, tri kvalifikacijske tekme za nastop v drugi zvezni ligi, nastopanje v drugi zvezni ligi ter vrsta let igranja v prvi slovenski košarkarski ligi.

In kaj je s košarko na Vrhniki danes? Vsem poznani »Portoroški sklepi« so povzročili zastoj tega športa in začela so se suha leta životarjenja, brez omembe vrednih rezultatov. Članska selekcija se je preselila v Borovnico, kjer so aktivni košarkarski delavci, ob sponzorstvu podjetja Fenolit, skušali pripeljati ekipo v prvo slovensko ligo. Šest let so se trudili brez uspeha. V občini žal ni bilo dovolj poslušna za oživitve košarke, prisotni pa so bili še lokalistični pred-

naki in gledanja. Vzroki za neuspeh so bili tudi v slabem in nestrokovnem delu z mlajšimi selekcijami.

Letos članska ekipa Fenolit nastopa v drugi slovenski ligi – Center. Sestavljajo jo starejši igralci z Vrhnike in Ljubljane, nekaj pa je mlajših domačih igralcev. Ekipa je trenutno na četrtem mestu, to pa je glede na kvaliteto igralcev vsega premalo. Poizkus, da bi v tekmovalnem obdobju igrali z mlajšimi igralci, se ni obnesel, saj so izgubili nekaj pomembnih tekem, obstajajo pa še teoretične možnosti, da zaigrajo v play-offu za vstop v prvo slovensko ligo.

Članska ekipa Vrhnike igra v območni ligi, ki pomeni kvalifikacije za vstop v drugo slovensko ligo. Čeprav so mladi rod košarkarjev podprli vrhniški obrtniki, so rezul-

tati žal izostali. Ekipa je po uspehu na predzadnjem mestu, saj nima dovolj kakovostnih igralcev. Zlata doba vrhniške košarke počasi tone v pozabo; tradicije tega lepega športa nima kdo nadaljevati. Vsi poizkusi entuziastov so se izjalovili.

Od spominov se seveda ne da živeti in vsaka slava enkrat mine. Iz leta v leto poudarjamo: »Zadnji čas je...« Morda je ta čas že mimo, toda košarki bi morali nameniti več pozornosti, košarkarski delavci bi morali delati kvalitetno in načrtno, v občini bi morali zagotoviti najosnovnejša sredstva za oživitve športa, ki je nekoč navduševal mlado in staro. Vrhnika ima pogoje za oživitve košarke in celo veliko boljši kot takrat, ko je bil ta šport na vrhuncu.

Simon Seljak

Iz življenja in dela redovnic

Izraz »nuna« ni žaljivka! Danes preklinjajo verni in neverni, Notranjci pa imamo malo izvernih kletvic, večinoma uporabljamo tujke

Redovnice spoznamo po značilnih oblačilih, kadar se pojavijo v javnosti, manj pa vemo o njihovem življenju in delu, o navadah in organiziranosti; vse to gre tiho in neopazno mimo nas. Na Vrhniki opravljata svoje poslanstvo redovnici iz »Kongregacije ubogih šolskih sester naše ljube Gospe«, bolj znane kot sestre Notredamske. Pri nas sega njihovo organizirano delovanje v leto 1886, ko so v samostanu v Šmihelu pri Novem mestu začele s prvo slovensko šolo za gluho- nevedne deklice, organizirale različne praktične tečaje, širile prosveto in kulturo ter pomagale sirotam.

Na Vrhniki nismo srečali samo redovniških sester, ampak pravi krvni sestri: Stepan Jožico – s. Salezija in Stepan Zinko – s. Kostka, njuna sestra Barbara – s. Metodija pa je redovnica na Dunaju. Iz družine Stepan, v Bojani vasi pri Metliki, so se od osmih otrok kar tri

dekleta odločila za redovniški poklic. Mama je umrla v 32. letu starosti in zapustila štiri deklice, oče se je drugič oženil in rodilo se še štiri fantje. Oče hčerkam ni branil redovniškega poklica, le prosil jih je, naj ga ne krivijo, če bodo kdaj nezadovoljne. S. Salezija tako pozbuje že dobrih 60 let, s. Kostka pa 50, od tega 17 let na Vrhniki.

Ko so po vojni zaprli samostan v Šmihelu in ga nacionalizirali, so za redovnice nastopili težki časi. Bile so zaničevane in prezirane, zaradi verskega prepričanja pa niso dobile niti živilskih kart. Njihovih zaslug in dobrih del niso pozabili darežljivi ljudje, ki so jim v najtežjih trenutkih pomagale.

Sestre Notre-Dame so v hierarhičnem cerkvenem redu popolnoma neodvisne. V župniji niso podrejene duhovnikom, ampak je njihova služba ločena in samostojna. Delujejo tam, kjer jih potrebujejo ali prosijo za pomoč. Notredamski sestri na Vrhniki skrbita za urednost cerkve in njene okolice, ena poučuje tudi verouk, sodeluje z ubožnimi, ostarelimi in invalidnimi, sta tudi perici, šivilji, likarici in vrtnarici, vzdržujeta cerkveno perilo in seveda vzgajata ljudi v verskem duhu. Na leto jima po samostanskih pravilih pripada 14 dni dopusta, za svoje preživljanje pa skrbita sami. Nekaj finančnih sredstev jima po lastni presoji dodeli župnik, ostala sredstva tako ali drugače prispevajo verniki: nekaj v denarju, nekaj v naturalijah. So-

cialnega zavarovanja si ne plačujejo in tudi o upokojitvi ne razmišljata. Na stara leta so sestre Notre-Dame premeščene na taka dela in opravila, ki odgovarjajo njihovim sposobnostim in zmožnostim. V svojih zavodih poskrbijo, da so tudi v starosti ali delovni nezmožnosti oskrbovane in niso prepuščene na milost ali nemilost drugih.

S. Salezija in s. Kostka z veliko ljubeznijo in srcem obdelujeta župnijski vrt in zase pridelata vso potrebno zelenjavo in povrtnine. Nikoli se nista znašli v skušnjavi, da bi opustili svoje poslanstvo. Čeprav je danes nekoliko manj zanimanja za samostansko življenje, ki

Se bodo redovnice lahko omotile? Redovnice so zavrnile možnost poroke, ker to ni združljivo z njihovim poklicem. Mati se mora posvečati družini in vzgoji otrok, kar pomeni, da se ne more dovolj posvetiti delu v cerkvi, sirotam in drugim ljudem. Tako kot duhovniki, ostajajo redovnice še naprej – samske. Celibat torej ostaja.

zahteva veliko odrekaj, potrpežljivosti in razumevanja bližnjega, se je ena izmed mladih Vrhnianek, doma iz Sinje Gorice, odločila poizkusiti.

Naši sogovornici sta povedali, da celibat ni glavni krivec, da se mlada dekleta redko odločijo za samostan. Nekoč je bil samostanski red zelo strog; samostani so bili

Preklinjanje je sestavni del marsikaterega besednjaka in ulice. Izvedeli smo, da imamo Notranjci malo izvernih kletvic, v glavnem uporabljamo tujke (denimo porka... porko – le malodko reče svinja ali prasce). Večinoma gre za grdo razvado, ne za nevernost. Kletvic bi se morali izogibati tako verni kot neverni, že zaradi kulture, na katero smo tako ponosni.

Sestre Notredamske: Metodija z Dunaja, Kostka in Salezija (od leve proti desni)

Vprašali smo, če je beseda »nuna« žaljiv izraz? Sledilo je pojasnilo, da je to izpeljanka iz nemške besede istega pomena, zato nima pomena žalitve ali zaničevanja. Sestre jo pač nerade slišijo, ker imamo lep slovenski izraz – redovnica. Slednje so veliko službovale po bolnišnicah, spričo tega se jih je prijel naziv – sestre.

bolj zaprtega tipa, v času usposabljanja ni bilo izhodov, četudi ti je doma umirala mama. Danes je povsem drugače: omogočeno je izobraževanje na rednih šolah, lahko se obiskuje domače, dovoljeni so izhodi. Vse je bolj sproščeno in svobodno. Seveda je v zmoti, kdor misli, da se redovnice srečujejo le z verniki; opraviti imajo tudi z ateisti in brezbožnimi, namesto molitve slišijo tudi kruti glas ulice. S. Salezija nam je pripovedovala, kako je k verouku slučajno zašel fantek, ki ni bil veren in se mu je vse skupaj zdelo nepo-

membno. Stvari pa so ga vseeno zanimale, zato je naslednjič prišel z mamo in danes je med boljšimi učenci.

Tudi redovnice niso samo pojem vernosti; ne gre si zatiskati oči pred njihovimi humanimi deli in skrbjo za uboge. Čeprav smo v preteklosti zamolčali priznanje, ki si ga zaslužijo, so, vajene skromnosti in zapostavljenosti, delovale naprej: v dobrem in slabem. Tudi s. Salezija in s. Kostka na Vrhniki. In kdor pač ne priznava Boga, mora priznati vsaj njihovo delo in uspehe, ki se vidijo.

F. T.

NOČ	IDRIJA
	CERKNICA
	IL. BISTRICA
	LOGATEC
	VRHNIKA
	POSTOJNA

KDO JE KDO

Vrhnika ima 15 krajevnih skupnosti, oziroma 33 naselij in skupno 19.462 prebivalcev. Moških je 9.451, žensk pa 10.011, v gospodarstvu je zaposlenih 3.997 delavcev, v negospodarstvu pa 710 – skupaj 4.707 zaposlenih. Predvidoma je izven občine zaposlenih okoli 4.000 delavcev. Približni podatki Zavoda za zaposlovanje nam kažejo, da ima Vrhnika 340 brezposelnih delavcev, od tega je 130 iskalcev prve zaposlitve.

ŽUPAN: France KVA-TERNIK, roj. 1933, dipl. inž. arhitekt. – slov. krščan. demokr.
PODŽUPAN: Tomaž MESEC, roj. 1946, dipl.

inž. agronomije – Slov. kmečka zveza

PREDSEDNIK IS: Vili GRANDA, roj. 1962, dipl. inž. elektrotehnike – slov. kršč. demokr.

PREDSEDNIK ZZZ: Janko DROBNIČ, roj. 1946, strojni tehnik

DPZ: Leon GOSTIŠA, roj. 1961, dipl. ing. agronomije

ZBOR KS: Franc CUK-LJATI, roj. 1942, dr. medicine

REPUBLIŠKI POSLANCI:

ZZD: Zdravko ZABUKOVEC, roj. 1940, dipl. pravnik

ZBOR OBČIN: Janez JERINA, roj. 1942, komercialist

BREZ NAGOBČNIKA

Dež v Modri dvorani – idrijska mladina pod milim nebom

Ta članek je nastal v edinem kraju, kjer se idrijska mladina lahko zabava – v gostilni. Izmenjala so se mnenja, beseda je dala besedo in na dan so privrele vse tiste skrite želje v spremstvu številnih predlogov.

Kako se zabava idrijska mladina? Mnogo lažje bi bilo odgovoriti na vprašanje, kako SE JE zabavala? Včasih smo imeli na voljo Modro dvorano in Klub mladih, ker pa to niso bili primerni prostori, so nam jih vzeli.

Če sedaj pogledate v Modro dvorano, boste zelo presenečeni. Dvorana že dolga leta sameva. Ali ne bi bilo bolje, da bi v njej pustili asfalt, ki ga ne bi bilo škoda za naše »žure«, kot pa da so po tleh položili parket, ki ga je ob prvi nevihti namočilo? Kaj pa Klub mladih? Že generacije pred nami so podstrešne prostore idrijske galerije z lastnim delom preuredile v Klub mladih. Vse do lani se je lahko v njem v zimskem času zbirala mladina. Kar naenkrat (ob 500-letnici mesta) pa se ta prostor ni več skladal s starim mestnim jedrom.

Prostor v starem magazinu vendar ne more biti zbirališče hrupnih, podivjanih ljudi, ki ne pazijo niti na to, kakšno je stranišče. Vse to in še mnogo več je bilo mogoče takrat prebrati tudi v dnevnem časopisu. Tudi ta prostor so nam vzeli.

Kaj imamo sedaj na voljo? Poleti v primeru lepega vremena pridejo v poštev »žuri« na prostem, pozimi pa se »vlačimo« od gostilne do gostilne.

V bližini mesta Idrija sicer obstajata dve diskoteki, ki pa nam dostikrat nista dosegljivi. Bodisi zaradi prevoza, ki ga v tem primeru nujno potrebujemo; ali pa zaradi denarja, saj si dijak oziroma študent težko privoščiti vstop v resnično drag disko v Spodnji Idriji.

Da bi se nam oddolžili, so nam v zameno za Klub mladih za konec tedna v kletnih prostorih hotela YDRIA ponudili največjo beznico. Naj nam kdo razloži, kako lahko mladina pleše in se zabava ob družbi pijancev, ki tudi ob koncu tedna ne prepustijo »svoje« gostilne mladini. Ne, to vsekakor ni pravi prostor za nas. Sedaj, ko imamo priložnost, sprašujemo odgovorne v našem mestu: Kje nam

boste dali naš prostor? Ali nismo mi vaša bodočnost? Če lahko gradite teniška igrišča in neuporabne modre dvorane, dajte tudi nam prostor za zabavo.

In ko se boste spraševali zakaj mladina posega po alkoholu in mamilih, ne krivite samo nas, vprašajte tudi sebe. Kaj nam sploh nudite?

Katarina Velikonja
Elizabeta Erjavec

KDO, KAJ, ZAKAJ – RAZVOZLAJ

VODORAVNO NAVPIČNO

A = 2·60

C = 3·50

F = 5·5

G = 123·5

H = 2·10

I = 5·101

K = 9·20

L = 9·9

M = 3·6

N = 9·8

P = 4·15

S = 7·8

T = 25·4

U = 8·7

X = 8·5

Y = 14·21

A = 5·25

B = 125·2

C = 11·10

D = 5·11

E = 10·10

H = 7·4

J = 2·29

K = 60·3

M = 40·4

Ø = 26·10

R = 12·13

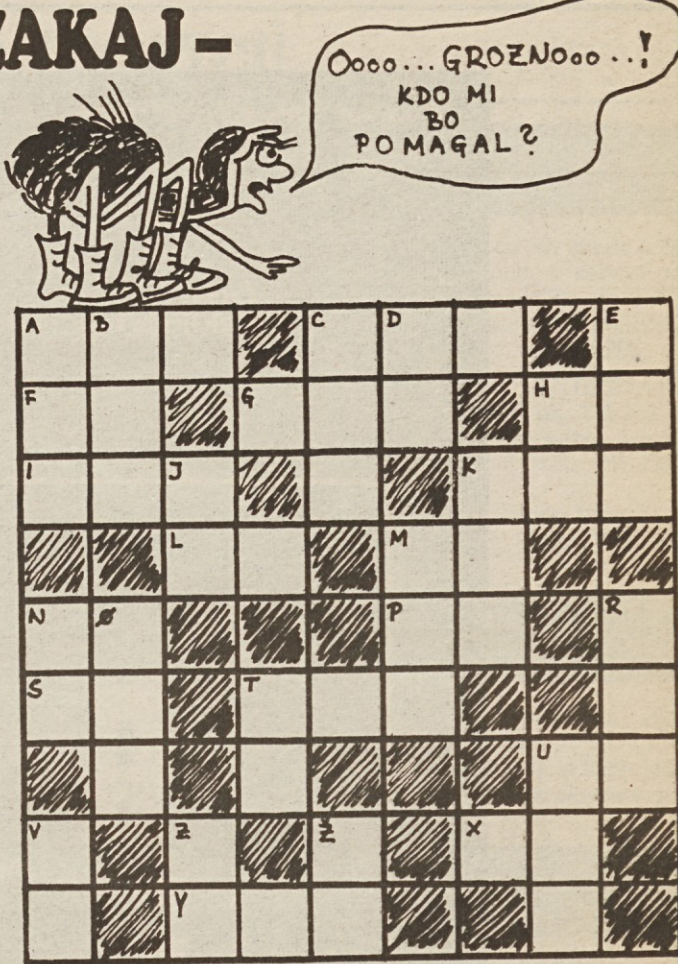
T = 3·4

U = 50·10

V = 9·9

Z = 7·6

Ž = 8·8

Ste se odločili, da boste pomagali naši OSEMNOGI RAZVAJENKI? Super. Svojo rešitev pošljite na naslov NOTRANJSKI ČASOPIS, p.p. 28. Pa še nekaj da ne pozabim. Skupaj z rešitvami za našo rubriko KDO, KAJ, ZAKAJ – RAZVOZLAJ pošljite tudi svoj naslov in ne pozabite napisati koliko ste stari. Prav lahko se zgodi, da boste med izbranimi, ki si bodo lahko ogledali potek tiskanja našega časopisa.

Bojana Pivk

Sandra zbira zmage!

Sandra Žilavec je vse podredila uspehom v šoli in športno ritmični gimnastiki. Odpovedala se je brezskrbni zabavi in se posvetila vztrajni vadbi, ki je že obrodila prve sadove.

Športno ritmični gimnastiki se glede na dosežke tekmovalk zagotovo premalo posvečamo. Športna zvrst se je nenadoma pojavila v naši sredini in hipoma osvojila srca mladih in tudi starih. V športni telovadnici na Vrhniki, smo kar med vsakdanjo vadbo zmotili Sandro Žilavec, dijakinjo prvega letnika vzgojiteljske gimnazije. Drobno dekle, polno energije in temperamenta, je s 15. leti seglo po naslovu republiške članske prvakinje v športno ritmični gimnastiki, ki ji poleg učenja vzame večino prostega časa.

Sandra, kako se je vse skupaj začelo?

Nekoč na morju me je moja sedanja vaditeljica med sproščeno igro navdušila za ritmično gimnastiko. Potem sem leta 1985 prišla na njeno povabilo v telovadnico in začelo se je zares...

Ti vadba vzame veliko časa?

Porabim takorekoč ves prosti čas. Dnevno vadim dve do tri ure, vsako soboto in nedeljo pa po pet ur. Najtežje je v sredo, ker v vrhniški telovadnici nismo dobili termina, zato se vozim na vadbo v Borovnico, kar je zelo naporno. Pred posameznimi tekmovanji je vaj še več.

Je ritmična gimnastika drag šport?

Ne. Nekaj je sicer potrebno odšteti za rekvizite. Pet jih je: koleb-

nica, obroč, žoga, kij in trak. So obstojni in jih ni potrebno pogosto kupovati, nekaj pa seveda stanejo dresi in podobna telovadna oprema.

Kje najraje nastopaš?

Najraje tekmujem doma. Vsi me bodrijo in navijajo zame, to pa mi veliko pomeni. Seveda se moram koncentrirati tudi za druga tekmovanja, kjer je manj bučno. Med drugim sem se udeležila že nekaterih mednarodnih tekmovanj na Madžarskem in v Avstriji.

Ali je v ritmični gimnastiki težko uspeti?

Začetek je najtežji. Neprestano moraš vaditi, če hočeš priti do do-

brga rezultata in napredka. Ko pridobiš določene izkušnje, potrebno znanje in zanesljivost, se moraš z marljivim delom vseskozi potrjevati, da pridobljeno zadržiš. Popuščanja si ne smeš dovoliti, kajti izgubljeno težko nadoknašiš.

Kakšna je konkurenca?

Dokaj huda in neizproсна. Že v naši telovadnici je nekaj odličnih tekmovalk. Vrhunske telovadke ima Narodni Dom v Ljubljani in pa Center športno ritmične gimnastike v Beogradu.

Kakšni so načrti za prihodnost in kaj svetuješ začetnicam?

V prihodnje si želim uspešno nastopati na strogih selekcijskih tek-

movanjih in se uvrstiti na državno prvenstvo. To je trenutno moja največja želja. Tistim, ki začenjajo zagotavljam, da je športno ritmična gimnastika tudi zanimiv hobi in rekreacija, za kaj več pa moraš ogromno vaditi in predvsem vztrajati. Če teh lastnosti ni, ne gre upati na uspeh. Marsičemu se moraš odreči; sama denimo vse svoje cilje podrejam učenju v šoli in vadbi v telovadnici.

Kaj pa občudovalci?
Hm... Tega res ne vem...
Pustimo Sandri njeno skrivnost. Njeni občudovalci so vsi navijači, teh pa je veliko. Z brezhibnimi vajami, ki vse nas navdušujejo in so plod trdega dela in vztrajanja, si Sandra to tudi zasluži. Vedro razpoložena in skromna, razpeta med šolo in športom, je postala idol preproste notranjske mularije. Slednja pa nekaj da na prvake; predvsem o njih s ponosom govori.

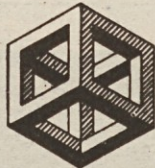

Sandra Žilavec (prva tekmovalka z leve) pridno zbira zmage v športno ritmični gimnastiki

Zabava mladih v Logatcu – življenju kažem hrbet in z drsajočimi koraki stopam po prašni poti. Kam? Sam sebi naproti?

Foto: Sine Rančov

AgroMarket

PONUDBA:

- VSE VRSTE NOVE KMETIJSKE MEHANIZACIJE, GOZDARSKE OPREME IN MOLZNIH NAPRAV
- Velika izbira rezervnih delov za vse kmetijske priključke, posebej pa vam nudimo rezervne dele za molzne stroje vseh proizvajalcev, tudi originalne rezervne dele iz uvoza

OBIŠČITE NAS – ZADOVOLJNI BOSTE

Trgovina je odprta:

vsak dan od 7. do 13. ure

razen v torek od 13. do 19. ure

Nedelja – zaprto Tel.: 061/741-456

Naslovnica knjige: LOGATEC – Črtice iz življenja kraja in obeh župnij, ki jo je zbral in uredil Tone Kompare in ki je izšla ob 80-letnici župnije sv. Nikolaja v Dolenjem Logatcu

LORIMA

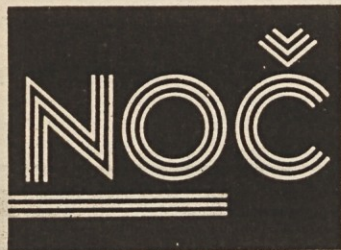
MIRJANA PAVLIČ
Pudob 49
tel.: 061/707-519
61386 Stari trg pri Ložu

POT VSA ZANESE V LOŠKO DOLINO, PA OPAZITE, DA KLJUB ŠTEVILNIM MOŽNOSTIM, Z VAŠIM RIBOLOVOM NA NOTRANJSKEM NE BO NIČ, SAJ STE POZABILI VZETI S SEBOJ OPREMO ZA RIBOLOV!

LAHKO VAM POMAGAMO! Pri nas lahko razen:

- BELE TEHNIKE
- OBUTVE
- TEKSTILNIH IZDELKOV
- IGRAČ
- OPREME ZA LOV in še česa,

DOBITE TUDI POPOLNO OPREMO ZA ŠPORTNI RIBOLOV!

NOTRANJSKI
ČASOPIS

NIC d.o.o.
NOTRANJSKA 14
61370 LOGATEC

CENIK OGLASNEGA PROSTORA

Osnovna cena za cm/kolono je:

Cena za 1 cm	110,00
1/1	21600,00
1/2	10800,00
1/4	5400,00

OBJAVE NA PRVI STRANI

1. pasica po širini od 1 do 6 kolon, po višini od 2 do 5 cm
 2. vložek ob centralnem naslovu v velikosti največ 5 cm
- širina × višina 4 cm
pasica 1 cm/kolono	270 din
vložek 1 cm (5 × 4 cm)	2900 din

OGLASI Z DODATNO BARVO	+40%
prva stran	+100%
zadnja stran	+50%

POPUSTI PRI PONOVIIVAH OGLASOV

3×	20%
5×	30%
6× in več	40%

POGOJ ZA OBJAVO OGLASA JE PLAČILO DO ZAKLJUČKA REDAKCIJE,

vsako sredo do 18. ure, do tedaj pa sprejemamo tudi naročila.

Stroške oblikovanja oglasov zaračunavamo posebej, v skladu z zahtevnostjo opravljenega dela.

Žiro račun: 50100-603-54448
Tel.: 741-414, int. 241, DOMINIK MURN

Studio Cacciavento

Gornji trg 1
61000 Ljubljana
tel. (061) 222-375
telefax (061) 216-375

Diplomirani inženirji arhitekture
izdelujemo načrte za

- novogradnje
- adaptacije
- opremo prostorov (stanovanj in lokalov)
- grafično oblikovanje

STARA CESTA 1
61360 VRHNIKA

Ā. Ābdi

TEL.: (061) 752 – 240

Odprto od 10. do 22. ure
petek, sobota od 10. do 23. ure
nedelja od 10. do 22. ure
ponedeljek – zaprto

NAROČILNICA ZA ČASOPIS

DA, ŽELIM POSTATI NAROČNIK NOTRANJSKEGA ČASOPISA

Ime in priimek: _____

Ulica, hišna številka: _____

Poštna številka, kraj: _____

Naročnino bom poravnal, ko mi boste poslali položnico.

Datum: _____ Podpis naročnika: _____

(Naročnina je trimesečna in znaša s popustom 130 din).

ZAHVALA

Ob boleči izgubi predrage mame

**JOŽEFE
CEPIČ**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti, gospodu župniku pa za lepo izveden obred.

Mož Janez, sinova Janko in Miran z družino

NOČ IN DAN V...

V naši rubriki »Noč in dan v CERKNICI, IDRIJI, ILIRSKI BISTRICI, LOGATCU, POSTOJNI in na VRHNIKI« vas seznanjamo z dežurstvi v ZDRAVSTVENIH DOMOVIH, VETERINARSKIH AMBULANTAH...

Obveščamo vas o kulturnih prireditvah, o verskih obredih

CERKNICI

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA

NZD – SPLOŠNA AMBULANTA
dela vsak dan do 20. ure.

KULTURNE PRIREDITVE

FILMSKO GLEDALIŠČE
12. 1. Maščevanje za maščevanje ob 19.30.
13. 1. Maščevanje za maščevanje ob 16. uri, Dnevi grmenja ob 19.30.
17. 1. Salsa – glasbeni, ob 19.30.

VERSKI OBREDI

CERKNICA – duhovnik Jože Vidic
Maše vsak dan ob 6. in 7. uri, v nedeljo ob 8. in 10. uri.
Maše vsak dan ob 6. in 7. uri, v popoldanskem času ob 17. uri.
V nedeljo ob 8. in 10. uri.

ZVEZA TABORNIKOV SLOVENIJE organizira VODNIŠKI TEČAJ ZA VODNIKE MČ IN TT.
Tečaj bo obsegal teoretični in praktični del, vključene pa bodo tudi predvidene spremembe organiziranosti Zveze tabornikov Slovenije.
ZBOR tečajnikov bo v SREDO, 30. 1. 1991 ob 17. uri v Lovski koči Zelše pri Cerknici. Zaključek tečaja bo v TOREK, 5. 2. 1991 po 14. uri.
CENA 6-dnevnega tečaja je 900 din na osebo, stroške naj odredi poravnajo najkasneje do 25. 1. 1991 na ŽR OJŠ CERKNICA, št. 50160-678-59220.
PRIJAVE sprejemamo do PONEDELJKA, 21. 1. 1991 na naslov OJŠ CERKNICA, 61380 Cerknica, lahko pa nas pokličete tudi po telefonu na številko (061) 791-332.

POSTOJNI

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA

NZD – ZDRAVSTVO POSTOJNA
Dežurni zdravnik je na voljo vsak dan od 20. do 7. ure zjutraj naslednjega dne.
Ob sobotah se začne dežurstvo ob 14. uri in traja do ponedeljka do 7. ure. Informacije o dežurnem zdravniku dobite na tel. št. (067) 22-401.
DEŽURNA VETERINARSKA SLUŽBA, tel. (067) 22-171

KULTURNE PRIREDITVE

FILMSKO GLEDALIŠČE
12. 01. VRNITEV V PRIHODNOST (III) ob 18. uri. Ameriški znans. fantastični.
PIŠTOLA BREZ KONTROLE ob 20. uri. Ameriški akcijski.
13. 01. PIŠTOLA BREZ KONTROLE ob 16. uri. Ameriški akcijski.
VRNITEV V PRIHODNOST (III) ob 18. uri. Ameriški znans. fantastični.
14. 01. PIŠTOLA BREZ KONTROLE ob 18. uri. Ameriški akcijski.

PRODAJA ČASOPISA NOČ
IDRIJA – v vseh trafikah, v nedeljo v dežurni trgovini KZ in v baru Garbon.
GODOVIČ – v bifeju na vasi.
ČRNI VRH NAD IDRIJO – v Gostišču Metka.

KNJIŽNICE

KNJIŽNICA BENA ZUPANČIČA POSTOJNA

– Izposoja knjige vsak dan, razen sobote, od 7.30 do 18.30.
Čitalnica je odprta vsak dan, razen sobote, od 11. do 17. ure.

POTUJOČA KNJIŽNICA

PONEDELJEK
Bukovje od 14.10 do 15.10.
Predjama od 15.20 do 16.20.
Gorenje od 16.30 do 17.30.
Zagon od 18.00 do 18.50.

TOREK
Belsko od 12.50 do 13.50.
Studeno od 14.10 do 15.10.
Strmica od 15.20 do 16.20.
Planina od 17.00 do 18.00.
Planina od 18.05 do 18.30.

SREDA
Razdrto od 12.50 do 13.50.
Brežje od 14.05 do 14.20.
V. Ubelsko od 14.25 do 15.00.
M. Ubelsko od 15.05 do 15.30.

VERSKI OBREDI

POSTOJNA
Cerkev Sv. Štefana – maše so vsak delavnik ob 18. ure. V soboto je nedeljska maša ob 18. uri. Maše ob nedeljah in praznikih so bo 8.30, 10. in 18. uri.
PIVKA
Cerkev Sv. Petra – maše so vsak dan ob 17. uri. Po razporedu so maše tudi na podružnicah, prav tako ob 17. uri. Vsako soboto je nedeljska maša ob 17. uri. Maše ob nedeljah in praznikih so ob 8. in 10. uri.

IDRIJI

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA

NZD – ZDRAVSTVO IDRIJA
Dežurstvo v splošni ambulanti, tel. 71-912
– dežurni zdravnik: 12. in 13. 1., dr. Silvij Štraus, 14. 1. 91, dr. Uroš Cergol, 15. 1. 91, dr. Nada Likar; 16. 1. 91, dr. Franci Jereb; 17. 1. 91, dr. Bojan Pelhan; 18. 1. 91, dr. Milan Vončina.

KULTURNE PRIREDITVE

FILMSKO GLEDALIŠČE
12. 1. DEVET NOČI IN POL ob 18. uri. Ameriški triler.
LJUBEZENSKI MARATON ob 20. uri. Hard porno.
13. 1. DEVET NOČI IN POL ob 19. uri. Ameriški triler.

VERSKI OBREDI

IDRIJA – duhovnik Stanko Medveščak
Cerkev Sv. Trojice – maša (spovedovanje) vsak dan ob 8. uri, razen ob nedeljah in praznikih.
Cerkev Sv. Jožefa delavca – maša vsak dan ob 18. uri, ob nedeljah ob 8., 10. in 18. uri.
SPODNJA IDRIJA – duhovnik Franc Kavčič
Maše v ponedeljkih in petkih ob 17. uri, v torkih in četrtkih ob 7.30, v sobotah ob 18. uri ob nedeljah in praznikih ob 8. in 10. uri.
ČRNI VRH NAD IDRIJO – duhovnik Ivan Mozetič
Vsak dan ob 17. uri, v petkih ob 8. uri, ob nedeljah in praznikih ob 7. in 10. uri.
GODOVIČ – duhovnik Vinko Kobal
Vsak delavnik razen četrtka ob 17. uri, ob nedeljah in praznikih ob 9. uri.
LEDINE – duhovnik Franc Štekar
Maše so vsak dan razen srede ob 17. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 9. uri.

RADIO CERKNO

Radio Cerkno, oddaja na UKV mreži za Idrijo in okolico na 97,2 MHz, za Spodnjo Idrijo in okolico na 99,5 MHz, za Cerkno in okolico pa na 90,9 in 87,7 MHz ter na srednjem valu na frekvenci 594 KHz.
Spored: V sredo, četrtek in petek od 16. do 19. ure, in v nedeljo od 9. do 15. ure.

LOGATCU

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA

NZD ZDRAVSTVO LOGATEC, tel. 741-217
12.–14. 1. dr. Blagica Džaič, tel. 741-327
14.–15. 1. dr. Katarina Turk, tel. 741-494
15.–16. 1. dr. Zoran Vodopivec, tel. 741-173
16.–17. 1. dr. Blagica Džaič, tel. 741-327
17.–18. 1. dr. Jasna Čuk, tel. 741-217
Stalna pripravljenost traja med tednom od 20. ure do 6.30 naslednjega dne. V soboto od 14.30 do ponedeljka do 6.30. V primeru sprememb pokličite postajo milice, tel. 741-202.
DEŽURNA VETERINARSKA SLUŽBA, tel. 751-260
7.–13. 1. Ivan Kobal, Logatec, Titova 7, tel. 741-234, UKV 35
14.–18. 1. Andrej Brus, Hotedršica n.h., tel. 769-100, UKV 44

KULTURNE PRIREDITVE

FILMSKO GLEDALIŠČE – NARODNI DOM
13. 1. Nazaj v prihodnost (II) ob 16. uri.

VERSKI OBREDI

GORNJI LOGATEC – duhovnik Janez Kompare
Župnijska cerkev Rožnovenske matere božje – maše vsak dan ob 18. uri, v nedeljo ob 7. in 10. uri.
HOTEDRŠICA – duhovnik Franjo Simončič
Župnijska cerkev Sv. Janeza Krstnika – maše vsak dan ob 17. uri, v nedeljo ob 8. in 10. uri.
DOLENJI LOGATEC – duhovnik Tone Kompare
Župnijska cerkev Sv. Nikolaja – maše ponedeljek, sredo, petek, sobota ob 18. uri, torek in četrtek ob 8. uri, nedelja ob 7., 9. in 10.30.
ROVTGE – duhovnik Janez Petrič
Župnijska cerkev Sv. Mihaela – maše ponedeljek, torek, sredo ob 7. uri, četrtek, petek ob 17. uri, sobota ob 8. uri, nedelja ob 7.30 in 10. uri.

KNJIŽNICE

MATIČNA KNJIŽNICA LOGATEC
Odprta od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure.
HOTEDRŠICA. Vsak četrtek od 17. do 18. ure.
ROVTE. Vsako nedeljo od 8. do 10. ure.

NA VRHNIKI

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA

NZD TOZD ZDRAVSTVO VRHNIKA
Nega bolnikov na domu vsak dan, dežurni zdravnik tel. 751-141
V izjemnih primerih lahko kličete PM Vrhnika, tel. 751-122.

DEŽURNA VETERINARSKA SLUŽBA

Uradne ure od 7.00 do 8.30. od 8.30 do 15. ure kličite na tel. 218-789 ali 218-911, od 15. do 7. ure naslednjega dne skrbi za naročila dežurnemu veterinarju Varnost Ljubljana, tel. 268-543.
Veterinarskega higienika kličite na tel. 752-765.

VERSKI OBREDI

Župnijski urad Vrhnika, tel. 751-344
Maše – delavniki: ob 18. uri, cerkev Sv. Pavla na Vrhniku
Nedelje: ob 7.30, 9. in 18. uri, cerkev Sv. Pavla na Vrhniku
niki ob 10.30 cerkev Sv. Lenarta na Vrhniku
ob 9. uri maša v Zaplani ob 6.30 in 9. uri maša v Bevkah

KNJIŽNICE

CANKARJEVA KNJIŽNICA NA VRHNIKI
Od ponedeljka do petka odprta od 9. do 19. ure.
V soboto odprta od 8. do 12. ure.

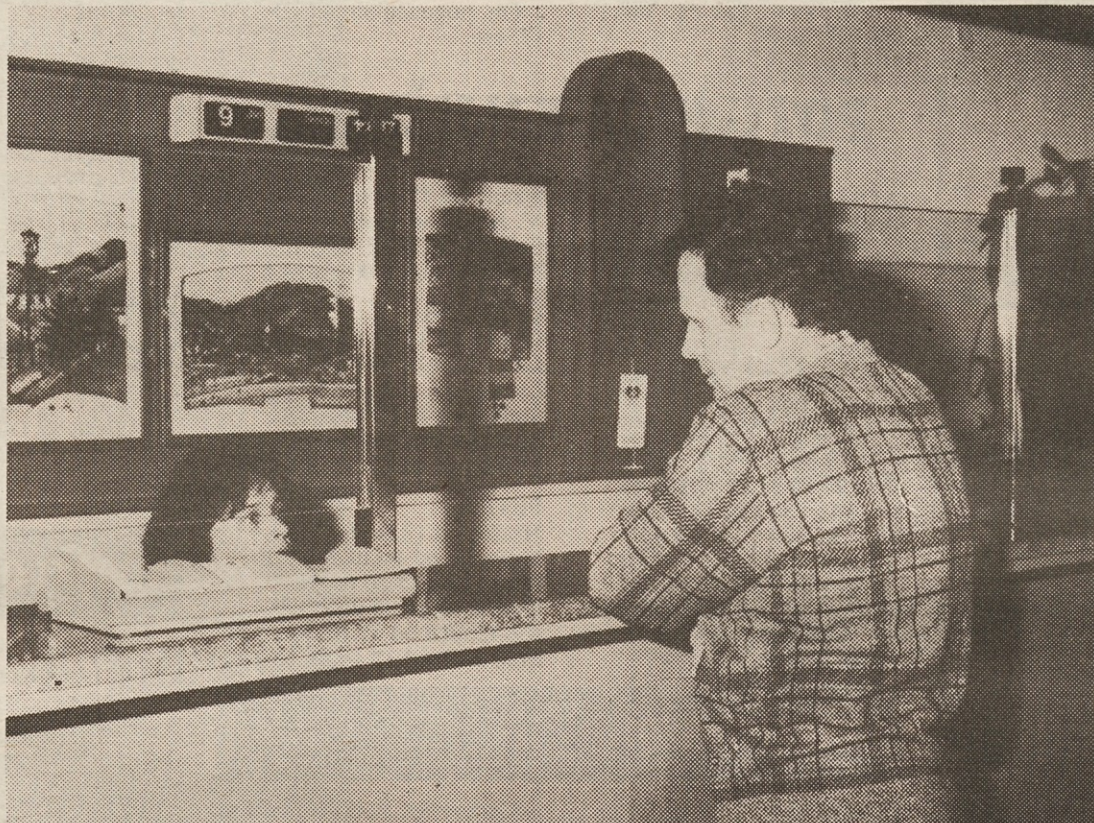
ILIRSKI BISTRICI

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA

NZD – ZDRAVSTVO ILIRSKA BISTRICA
Dežurni zdravnik je na voljo vsak dan od 20. do 6.30 naslednjega dne. Ob nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 7. ure zjutraj do 7. ure naslednjega dne. Dežurnega zdravnika pokličite po telefonu (067) 81-475.
DEŽURNA VETERINARSKA SLUŽBA
dela štiriindvajset ur dnevno, na tel. št. (067) 81-010 vam bodo povedali naslov dežurnega veterinarja.

HRANILNO KREDITNA SLUŽBA KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA V IDRIJI

- HRANILNO KREDITNA SLUŽBA V IDRIJI – po obsegu hranilnih vlog MĚD DESETIMI NAJVEČJIMI v Sloveniji
- VARČEVALCEM NUDIMO VSE POSLE, razen deviznega poslovanja
- Zbiramo hranilne vloge in depozite občanov
- Vodimo tekoče račune občanov, žiro račune občanov in civilnopravnih oseb
- Opravljamo plačilni promet za občane in civilnopravne osebe
- Najemamo in dajemo kredite ustanoviteljicam, občanom in civilnopravnim osebam
- Opravljamo denarne in kreditne posle v imenu in za račun ustanoviteljic, bank in drugih finančnih organizacij

- DODATNI RAZLOGI, DA POSTANETE IN OSPANETE NAŠI VARČEVALCI:
 - VISOKE LETNE OBRESTNE MERE, ki veljajo od 1. 12. 1990
 - STIMULATIVNE LETNE OBRESTNE MERE, ki so odvisne od višine vezanih dinarskih sredstev in dobe vezave
 - IZPLAČILO POKOJNIN vsem upokojencem, ki to želijo!
- SEDEŽ V IDRIJI, vsak dan poslujemo tudi v CERKNEM in dvakrat tedensko v ČRNEM VRHU nad Idrijo
- NOVI POSLOVNI PROSTORI V IDRIJI, Rozmanova 21 a, med Kompasom in, pošto
 - BLAGAJNA POSLUJE vsak dan od 7. do 15. ure, ob sobotah pa od 7.30 do 12. ure.

Varčevalci, ki bodo pri nas do konca januarja odprli novo hranilno knjižico, pridejo v poštev pri JAVNEM ŽREBANJU na Radiu Cerkno, ki bo predvidoma v začetku februarja.

DENAR, NALOŽEN V HRANILNICI, JE VARNO NALOŽEN DENAR!

ZASTAVA AVTO
p.o. LJUBLJANA

NOVO

AVTO CENTER – SALON AVTOMOBILOV JELOVŠKOVA 6 – VRHNIKA

NUDIMO VAM:

- TRGOVINA OSEBNIH VOZIL
REZERVNI DELI
SERVIS
- RENT a CAR
- KMETIJSKA MEHANIZACIJA
garancijski servis različnih proizvajalcev

HOROSKOP

(od 12. januarja do 18. januarja 1991)

♈ KOZOROG 22. 12.–20. 1.

Prav v teh dneh bo v vaših ljubezenskih zadevah zelo vroče.

♉ VODNAR 21. 1.–20. 2.

Posvetite se problemu, ki vas že dlje časa zaposluje.

♊ RIBI 21. 2.–20. 3.

Ce boste samokritični, boste rešili problem, ki vas obremenjuje.

♈ OVEN 21. 3.–20. 4.

Nasvet bo zlata vreden.

♈ BIK 21. 4.–20. 5.

Januar je za vas izvrsten mesec za sprejemanje odločitev.

♊ DVOJČKA 21. 5.–21. 6.

Končno boste dosegli tisto, kar si že od nekdaj želite: v centru pozornosti boste.

♈ RAK 22. 6.–22. 7.

Z nežnostmi ste lahko malo manj skopi.

♈ LEV 23. 7.–23. 8.

Ne izgubljajte energije z malenkostmi.

♊ DEVICA 24. 8.–23. 9.

Denar trenutno ni tema, ki bi vas razveselila.

♊ TEHTNICA 24. 9.–23. 10.

Končno se boste prebudili iz zimskega spanja.

♈ ŠKORPIJON 24. 10.–22. 11.

V službi se morate zanesti le na lastno pobudo, vaši kolegi vam ne bodo stali ob strani.

♈ STRELEC 23. 11.–21. 12.

V službi boste na cilju hitreje kot ste pričakovali.

Astronomski podatki za dneve od 13. do 20. jan. 1991

Nedelja, 13. januarja. Dnevne svetlobe bo danes za minuto manj kot 9 ur. Sonce bo svetilo v naših krajih od 7.41 do 16.40. Do prihodnje nedelje se bo dan podaljšal še za 13 minut. Luna bo nad obzorjem od 6.03 pa do 14.11.

Ponedeljek, 14. januarja. Prva bo danes vzšla Luna, ob 6.47 bo že nad jugovzhodnim obzorjem, malo bolj vzhodno pa ji bo sledilo Sonce ob 7.41. Luna bo kot zelo ozek zadnji srp zašla že ob 15.09, Sonce pa ob 16.42.

Torek, 15. januarja. Ob 0.50 bo mlaj, Lune danes ne bomo videli. Vzšla bo ob 7.25, zapustila pa nas bo ob 16.12. Sonce bo na vidnem delu našega neba od 7.40 do 16.43. Venera ali Večernica zahaja v teh dneh malo po 18. uri. Planet Mars se zadržuje v ozvedju

Bika, zahaja pa okoli 4. ure. Pred ozvezdjem Raka je planet Jupiter, ki je viden vso noč. Sreda, 16. januarja. Danes bo Sonce prehitelo Luno, saj bo vzšlo 16 minut pred njo. Sonce bo nad obzorjem danes od 7.40 do 16.44, Luna bo zašla ob 17.19 in jo drevi še ne bomo videli.

Četrtek, 17. januarja. Sonce vzide danes ob 7.39, za jugozahodno obzorje se bo potopilo ob 16.45, dan bo dolg 9 ur in 6 minut. Ozki prvi Lunin srp se bo pojavil ob 8.21, zatonil bo ob 18.28.

Petek, 18. januarja. Pred ozvezdjem Strelca se bosta srečala Sonce in Saturn, zato ga že nekaj časa ne vidimo, ker je na dnevnem nebu. Sonce bo svetilo od 7.38 do 16.46. Luna bo vzšla ob 8.44 poslovala pa se bo ob 19.35.

Sobota, 19. januarja. 9 ur in 10 minut bo trajal današnji svetli dan. Sonce se bo prebudilo ob 7.38, svetilo nam bo do 16.48. Luna se je že nekoliko odebelila, danes bo nad obzorjem od 9.03 do 20.45.

Nedelja, 20. januarja, predzadnja nedelja v januarju. Ob 7.37 bo vzšlo Sonce, nad obzorjem bo ostalo do 16.49. Luna bo vzšla ob 9.22, za zahodno obzorje se bo skrila ob 21.54.

Cerkiški pihalni orkester je za domačine pripravil že 16. tradicionalni novoletni koncert. Entuziazem, ki je vreden občudovanja... Boris Kralj je recitiral pesmi iz svoje še neobjavljene zbirke.
Slika: Ljubo Vukelič

VREMENSKI PREGOVORI ZA SREDINO JANUARJA

V prosincu toplota, v svečanu mrzlota. Prosinca mnogo snega, mnogo sena. Če je na Pavla jasno nebo, dobra bo letina, stari pojo. Če Pavla dan je čist in jasen, bo zemlje sad v tem letu krasen. Če Pavel Pozimec nebo razjasni, letina dobra gotovo sledi.

Foto: Ljubo Vukelič

Bossi, črički in gnile banane

Tezera Kesovija v primežu gnilega postsocialističnega gospodarskega liberalizma

19. decembra lani je tudi Logatec čakal prvo večjo afero na področju show-businessa. Prireditvena poslovalnica BOSS d.o.o. iz Logatca (alias Ivo Vukelič) je velikopotezno zastavila gorenjsko-notranjsko turnejo (Bled, Kranj, Logatec) evropsko uveljavljene pevke Tereze Kesovije. Niti eden od treh koncertov se ni zgodil, kajti BOSS d.o.o. ni opravil osnovnih organizacijskih poslov (ozvočenje, razsvetljava itd.) V Logatcu, na primer, je napravil naslednje: približno 3 tedne pred dogovorjenim datumom je potrdil termin in rezerviral dvorano; kakšen teden prej je razobesil plakate. Na dan koncerta (vmes se ni pojavil) je želel brez najemne pogodbe za prostor odkorakati iz Narodnega doma v Logatcu, a jo je zaradi vztrajanja ravnatelja le podpisal. Zvečer, gospa Kesovija je prišla uro pred koncertom, se preprosto ni pojavila, zato so v logaški knjižnici Terezi Kesoviji skuhalo kavo in istočasno poklicali postajo milice, saj je Ivo Vukelič lastnoročno pro-

dal okrog 200 vstopnic po 120 din. Upravitelj doma in Teraza Kesovija sta se pred polno dvorano opravičila, pojasnila okoliščine in obljubila ponovitev neizvedenega koncerta v drugi polovici februarja 1991. Tereza Kesovija je »na suho« zapela »Prijatelji stari« in požela gromek aplavz. Nato so lahko ogoljufani obiskovalci le še odšli v hladno noč, prav tako izigrana Tereza in ravnatelj ND pa sta se po popiti kavi in izraženih najboljših željah za božič in novo leto razšla. Sedanje stanje stvari z variantami: Postaja milice Logatec se je že naslednji dan pognala na lov za »gospodom« Vukeličem in po-brano vstopnino. O lokaciji BOSSA je bilo več govoric (Zagreb, Krško, takoj po novem letu so ga opazili celo v Ljubljani). Policija je po neuspešnem iskanju vložila ovadbo za goljufijo. V soboto, 5. 1., pa je ravnatelj Narodnega doma prejel celo pismo agencije BOSS, kjer g. Vukelič zagotavlja, da bo denar vrnil, sicer pa se bo

javil na postaji milice.

Variante:

Našli bodo BOSSA z denarjem. V tem primeru bodo oškodovani lako s kartami dvignili denar na pulu logaške knjižnice. Obvestilo bo pravočasno.

Našli bodo BOSSA brez denarja. V tem primeru veljajo vstopnice, ki so jih oškodovanci kupili od »gospoda« Vukeliča za koncert, ki ga bo organiziral najemodajalec prostorov v drugi polovici februarja brez dobička, če ne celo v lastno škodo, vendar iz spoštovanja do občinstva.

Morala zgodbe: Po Sloveniji mr-goli družb z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) ki za svoje projekte jamčijo z dvema starima milijardama (2000,00 din). Vse med njimi prav gotovo niso gnile, vendar bi tisti, ki je takšne družbe omogočil, moral zagotoviti vsaj to, da bi vsi, ki prijavijo za svojo dejavnost inštruiranje čričkov, dokazali, da lo-čijo črička od gnile banane.

Marjan Geohelli

SOBOTA, 19. JANUARJA ob 19.30
NEDELJA, 20. JANUAR od 15. uri

Prostori Osnovne šole Vrh

Premiera veseloigre v II. dejanjih

F. X. SVOBODA

IDEALNA DRUŽINA (Poslednji mož)

PETELIN	Jure TREVEN	SODAR	Matija TRČEK
PETELINKA	Mojca MIVŠEK	GABRŠČEK	Marjan GABROVŠEK
HELENA	Katja ČELIK	TONČKA	Rezka NAGODE
ZDENKA	Stanka ALIČ	VOJAK	Janez KOGOVŠEK
JOŽEK	Dušan TREVEN	MARICA	Irena GABROVŠEK

REŽIJA: Marko ŽUST

Vodja predstave: Franjo ČELIK

Šepetanci: Martina KOKALJ, Mateja GANTAR, Marjan ŽUST

Scena: Jože PETROVČIČ, Janez KRVINA, Jože ŽUST, Franci JEREB

Poslikava: Lojze NAGODE

Glasba: Primož SARK, Darko JESENKO

Družinska zgodba se odvija med dvema ognjema. Na eni strani je oče Petelin, ki drži vse v svojih rokah, na drugi pa ostala družina, ki se čuti zasužnjena, nesvobodna. Za upor ni moči. Toda tu je še ljubezen. Ali bo ona zmogla premagati ovire in zgladiti nasprotja.

Veseloigra vsebuje svoj vsebinski del, moralni nauk, predvsem pa mnogo veselja in namena, da razveseli in nasmeji gledalce.

Prisrčno vabljeni!

BRDAVS

logaški poslanec se je dogovoril z milanom kučanom da mu posodi govor, ki ga je slovenski predsednik bral pred kulturnim dogodkom ob razglasitvi neodvisne slovenije zvočniki namreč ne sežejo v zadnji kotiček dvorane cankarjevega doma kamor so vtaknili logaškega poslanca

* * *

finančniki notranjskih občin so sklenili nameniti sredstva le za tiskanje brdavs pa jim povsem jasno kako se bere in v koga so namerjene puščice

* * *

elektrogospodarstvo je podarilo nekaj ur elektrike rovtarjem v kulturnem domu le v času koncerta pihalnega orkestra po pridobitvi vseh soglasij bodo imeli več luči

* * *

v cerknici neumorno delujeta kar dva politična izvedenca najvišjega ranga eden ki pleteniči in drugi ki okoliši

* * *

sosedje marjana podobnika in okoličani so marsikaj slišali in še več prebrali o zglednem kmetovanju njega in njegovih ne gre pa jim v račun kako je mogoče da je ob tako silnem kmetovanju kup gnoja pred njihovo štalo vedno enako visok

* * *

na logaški občini se bo zgodilo pucanje začeli bodo z dvoriščem

* * *

sejnine za poslance republiške skupščine nesramno zamujajo je vzkliknil logaški poslanec z najlepšo bradico in si kupil nov renauk chamade

* * *

sedaj ko sem jih spravil na funkcijo v občinski izvršni svet me pa vsi zapuščajo je med novoletim besnilom potožil politikomisar idrijskega napreja jurij bavdaž

* * *

ali veste kdo je glavni v črnem vrhu nad idrijo nihče drug kot tajnica tamkajšnje krajevne skupnosti ki je listo kandidatov za novo krajevno vodstvo oblikovala kar po lastnem okusu tajnik-ca notranjskega časopisa se je šele pred izdajo tretje številke naučil kuhati kavo

BELI MEDVED V OSRČJU NOTRANJSKE – Človek najprej pomisli na severnega medveda, pa vendar, ko izve, da je bil ustreljen pri Goričicah na Notranjskem in da gre za zelo redek primer albina, šele lahko verjame, da ga niso »prebarvali«. Belega medveda je leta 1980 ustrelil Jože Strel iz vasi Dane pri Starem trgu v Loški dolini, starost mrcine pa ocenjujejo na tri leta, čeprav je zrasel le do višine 1,20 metra. Menda na Slovenskem na podoben primer albina še niso naleteli, njegovih rjavih bratov pa je tudi na Notranjskem še veliko. Če vas pot zanese tjakaj, pa se le oglasite pri Streltovih, ki vam bodo kosmatinca rade volje pokazali.

Marko Škrli
Foto: S. Rančov

NOTRANJSKI INFORMACIJSKI CENTER

NIC d.o.o.
NOTRANJSKA 14
61370 LOGATEC

NOČ

Mimoidoči, ki jih pot zanese na obrobje Cerknškega jezera, v vas Žirovnica, se pogosto ustavljajo ob zanimivi kmečki kašči, kakršnih na Notranjskem ni več prav veliko. Nekoč je bila krita s slamo, ki ni več mogla kljubovati času, zato so jo na novo prekrili z opeko. Herblanova kašča je menda stara prek tristo let, vendar ne oče niti ded sedanjega gospodarja Toneta nista vedela povedati, kdaj je bila zgrajena. Herblanovi v njej še vedno čez zimo shranijo krompir in suho meso, v zgornjih prostorih pa žito. Stopnišče kašče je sicer že rahlo načel zob časa, vendar se bodo Herblanovi trudili, da se bo ta imenitni primer kmečke arhitekture ohranil tudi za prihodnje rodove.

Marko Škrli
Foto: S. Rančov

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 3

		ANGL. PISATEL (JOSEPH)		KNJIŽNA IZDAJA		SLOVENSKI PRIPoved- NIK (FRAN)		KARIR BEDI		NAŠI RAZGLEDI		RIMSKA DVOJKA		MESEČNA DENARNA PODPORA		GORILNO OLJE (REDKEJE)		RIDA, OKLJUK	
				UREŠNIČ- TEV NEKE ZAHTEVE															
				INDUSTR. MESTO V SRBIJI				ZARDE- VANJE		BIVŠI NEMŠKI KONCERN		EVROTAS CIRKONIJI							
				RAČUNSKI CENTER POLZAJE- DAVKA NA KORENINAH				NAJŠIRŠA RAZDALJA MED DVEMA TOČKAMA											
				FRANČ. SKLADATELJ (FRANCIS)				PRIPOMOČEK ZA HOJO PO LEDU											
				SVETIŠČE UMRLIH				EVA GOLDBERG ORTE- ŽITEV				KERSHAW							
ŠPANSKO MOŠKO IME				JUG. GENE- RAL (KOSTA)															
FRITZ				SEČEVOD				BEOTIJE GL. MESTO KITAJŠKE DO 1949				DREŠTVO NARO- DOV		ITALIJAN- DENARNA ENOTA					
ZENICA								BUJOVAR				LITIJ DOMAČA VPREŽNA ČITAL				VNETJE JAJČNIROV			
				KARLOVAC				MODNA PRIREDITEV KRADLJIVCI											
LATINSKI VEZNIK				MARKOVIČ NAJVIŠJI SODNI ORGAN						OKUŠNA MORSKA RIBA									
STVAR (LATINSKO)																			
ZAMEGLI- TEV STERLA																NOVI SAD			
																SPIELBER- GOV FILM			
				SRBSKI SKLADATELJ (OSKAR)						KORALNI OTOK V MIKRO- NEZIJ				UDAREC PRI TENISU		KRANI ZENSKO IME			
				STRELNO OROŽJE															
				NADLE- ZEN MRČES				RINA											
				RAZLIČNA SUNČNA ZAPOREDNI ČRNI ABE- CEDE						RAZLIČNA SAMOGLA- SNICA				GRŠKA ČRKA ČAČAK					
VZDEVEK KISLOHO- WERJA																VLIVANJE			
LJUDSKA PRITRIL- NICA																NEMŠKI MEŠČANSKI FILOZOF (GEORG)			

V četrtek, 10. januarja je bila v Cankarjevem domu na Vrhniki slovenska razglasitev SLOVENCA LETA 1990! Z veliko prednostjo je ta laskavi naslov osvojil predsednik predsedstva R. Slovenije MILAN KUČAN, pred članom zveznega predsedstva dr. Janezom Drnovškom in predsednikom ISR Slovenije Lojzetom Peterlekom.

Nagrade za križanko št. 3:

1. nagrada 300 din
2. nagrada 200 din
3. nagrada 100 din

Nagrade pošljite na naslov Notranjski časopis, 61370 Logatec, Notranjska 14 do sobote, 26. 1. 1991. Izžrebancem bomo poslali nagrade po pošti.

Nagrajenci nagradne križanke št. 1:

nagrajenci lahko dvignejo blago v višini nagrade do 31. 1. 1991 v DISKONTU FRANK, Sinja Gorica

1. nagrada (500 din) Jožica Perenič, Ul. 25. maja 20 a, Prestranek
2. nagrada (300 din) Katja Cimperman, Tovarniška 12 j, Logatec
3. nagrada (200 din) Dušan Saje, Rozmanova 5, Ilirska Bistrica

Rešitev nagradne križanke št. 1:

Vodoravno: SALAMA, PESEM, PREPAD, OBLIKA, OSTAN, LD, IASI, LAO, DVOR, AMIN, ARABEC, LE, ITRIJI, ZAKA, KEITA, ENOTA, PASS, OKAR, NA, ARETINO, DAKAR, KONICA, PANJ, AS, DANEU, MI. PLOSKEV, DISKONT, FRANK, OK, RO, UDO, SZ, OMIŠ, AEROBIKA, DIMNIKAR